

**«Мемлекеттік әлеуметтік сақтандыру қоры»  
акционерлік қоғамының  
2024 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған  
жыл үшін қаржылық есептілігі  
және  
Тәуелсіз аудитордың есебі**

## Мазмұны

Басшылықтың 2024 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылға қаржылық есептілікті дайындау және бекіту жауапкершілігі туралы мәлімдемесі .....3

Тәуелсіз аудитордың есебі ..... 4-6

## Қаржылық есептілік

Қаржылық жағдай жөніндегі қорытынды есеп ..... 7

Пайда пен шығын және басқа жиынтық табыс жөніндегі қорытынды есеп ..... 8

Ақша қаражаттарының қозғалысы туралы қорытынды есеп..... 9

Капиталдағы өзгерістер туралы қорытынды есеп..... 10

Қаржылық есептілікке ескертпелер ..... 11-33

**«Мемлекеттік әлеуметтік сақтандыру қоры» АҚ басшылығының 2024 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін қаржылық есептілікті дайындау және бекіту жауапкершілігі туралы мәлімдемесі**

Басшылық 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша «Мемлекеттік әлеуметтік сақтандыру қоры» АҚ – ның (бұдан әрі-Қор) қаржылық жағдайын, сондай-ақ қаржылық есептіліктің халықаралық стандарттарына (бұдан әрі - ҚЕХС) сәйкес оның қызметінің нәтижелерін, ақша қаражатының қозғалысын және осы күнге аяқталған жылдағы капиталдағы өзгерістерді барлық маңызды аспектілерде шынайы көрсететін қаржылық есептілікті дайындауға жауапты.

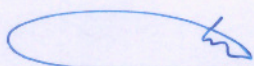
**Қаржылық есептілікті дайындау кезінде басшылық жауапты болады:**

- Бухгалтерлік есеп принциптерін дұрыс таңдау және оларды дәйекті қолдану;
- Негізделген бағалаулар мен есептеулерді қолдану;
- ҚЕХС талаптарын сақтау немесе қаржылық есептіліктің ескертпелерінде ҚЕХС-тен барлық маңызды ауытқуларды ашып көрсету;
- ҚЕХС талаптарын орындау пайдаланушылардың есептілікті сол немесе өзге мәмілелердің, сондай-ақ өзге де оқиғалардың немесе шарттардың Қор қызметінің қаржылық жағдайына және қаржылық нәтижелеріне тигізетін әсерін түсінуі үшін жеткіліксіз болған жағдайларда қосымша ақпаратты ашуға;
- Мұндай жорамал заңсыз болған жағдайларды қоспағанда, Қор өз қызметін жақын болашақта жалғастырады деген болжамға сүйене отырып, қаржылық есептілікті дайындау.

**Басшылық сонымен қатар жауапты болады:**

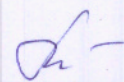
- Қордың тиімді және сенімді ішкі бақылау жүйесін әзірлеуге, енгізуге және жұмысын қамтамасыз етуге;
- Қордың мәмілелерін ашуға және түсіндіруге, сондай-ақ кез келген күнге Қордың қаржылық жағдайы туралы жеткілікті дәлдіктегі ақпаратты беруге және қаржылық есептіліктің ҚЕХС талаптарына сәйкестігін қамтамасыз етуге мүмкіндік беретін нысанда есепке алуды жүргізуге;
- Қазақстан Республикасының заңнамасына және ҚЕХС сәйкес бухгалтерлік есепті жүргізуге;
- Қор активтерінің сақталуын қамтамасыз ету үшін өз құзыреті шегінде шараларды қабылдауға;
- Алаяқтық және басқа да қаржылық және басқа да теріс пайдалану фактілерін анықтауға және алдын алуға жауапты болады.

Осы 2024 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін қаржылық есептілікті Қор басшылығы 2025 жылғы 14 ақпанда бекітті.



Басқарма Төрағасы

Курманов А.М.



Бас бухгалтер

Кагазбаева Г. С.



**SFAI**  
GLOBAL

KAZAKHSTAN

«SFAI Kazakhstan» ЖШС  
www.sfai.kz

Әл-Фараби даңғылы 13, Нұрлы-тау  
бизнес орталығы, 1В блогы, кеңсе  
505, Алматы қаласы, 050000,  
Қазақстан Республикасы,

Email: info@sfai.kz  
Tel.: +7 (775) 549 86 03

TOO «SFAI Kazakhstan»  
www.sfai.kz

пр. Аль-Фараби 13, блок 1В,  
офис 505  
г. Алматы, 050000  
Республика Казахстан

Email: info@sfai.kz  
Тел: ++7 (775) 549 86 03

## Тәуелсіз аудитор есебі

### «Мемлекеттік әлеуметтік сақтандыру қоры» АҚ Акционеріне және Директорлар кеңесіне

#### Пікір

Біз «Мемлекеттік әлеуметтік сақтандыру қоры» АҚ (бұдан әрі - Қор), қаржылық есептілігінің аудитін жүргіздік, оның құрамына 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша пайда мен шығын және жиынтық кіріс туралы есеп, меншікті капиталдағы өзгерістер туралы есеп, көрсетілген күнге аяқталған жыл ішіндегі ақша қаражатының қозғалысы туралы есеп, сондай-ақ есеп саясаты негізгі қағидаларының қысқаша мазмұны және түсініктемелік қосымшалар кіреді.

Біздің пікірімізше, қоса беріліп отырған қаржылық есептілік барлық елеулі қатынастарда 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдайы бойынша Қордың қаржылық жағдайын, сондай-ақ көрсетілген күнге аяқталған жыл ішіндегі ақша қаражатының қозғалысы мен Қаржылық есептілікті дайындау кезінде басшылық Қордың өз қызметін үздіксіз жалғастыру қабілетін бағалауға, тиісті жағдайларда қызметтің үздіксіздігіне қатысты мәліметтерді ашуға және басшылық қорды таратуға, оның қызметін тоқтатуға ниет білдірген жағдайларды қоспағанда, Қызметтің үздіксіздігі туралы жорамал негізінде қаржылық есептілікті жасауға немесе оның қызметі болмаған кезде жауапты болады-немесе қызметті жоюдан немесе тоқтатудан басқа нақты балама қаржылық нәтижелерін Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына (ХҚЕС) сәйкес дұрыс көрсетеді.

#### Пікірді білдіру негізі

Біз аудитті Халықаралық аудит стандарттарына (ХАС) сәйкес жүргіздік. Осы стандарттарға сәйкес біздің міндеттеріміз одан әрі біздің есебіміздің «Қаржылық есептілікке аудит жүргізу үшін аудитордың жауапкершілігі» бөлігінде сипатталған. Біз Бухгалтерлерге арналған халықаралық этика стандарттары жөніндегі кеңес (БХЭСК) қабылдаған Кәсіпқой бухгалтерлер этикасының халықаралық кодексіне (БХЭСК Кодексі) (халықаралық тәуелсіз стандарттарды қосқанда) және біздің жекелеген қаржылық есептіліктің аудитіне Қазақстан Республикасында қолданылатын этикалық талаптарға сәйкес Қорға қатысты біз тәуелсізбіз және біз осы талаптар мен БХЭСК Кодексіне сәйкес басқа да этикалық міндеттерді орындадық.

#### Басқа мәселелер

Компанияның 2023 жылғы 31 желтоқсандағы және көрсетілген күні аяқталған жылдағы қаржылық есептілігіне аудитті 2024 жылғы 5 ақпанында осы есептілік туралы өзгертілмеген пікір білдірген басқа аудиторлар жүргізді.

#### Қаржылық есептілікке және корпоративтік басқаруға жауап беретін Қор басшылығының жауапкершілігі

Қор басшылығы осы қаржылық есептіліктің Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына сәйкес әзірленуіне және шынайы ұсынылуына, сонымен қатар Қор басшылығы алаяқтық немесе қате жіберу нәтижесінде маңызды бұрмалауды қамтымайтын қаржылық есептілікті дайындау үшін қажетті деп санайтын ішкі бақылау жүйесін қамтамасыз ету үшін жауапты.

Қаржылық есептілікті дайындау кезінде басшылық Қордың өз қызметін үздіксіз жалғастыру қабілетін бағалауға, тиісті жағдайларда қызметтің үздіксіздігіне қатысты мәліметтерді ашуға және басшылық Қорды таратуға, оның қызметін тоқтатуға ниет білдірген жағдайларды қоспағанда, Қызметтің үздіксіздігі туралы жорамал негізінде



немесе оның қызметі болмаған кезде жауапты болады-немесе қызметті жоюдан немесе тоқтатудан басқа нақты балама болмағанда қаржылық есептілікті жасауға жауапты болады.

Корпоративтік басқаруға жауапты тұлғалар Қордың қаржылық есептілігін дайындауды қадағалауға жауапты болады.

### Қаржылық есептілікке аудит жүргізу үшін аудитордың жауапкершілігі

Біздің мақсатымыз, өз пікірімізді білдірген аудиторлық есепті шығару барысында қаржылық есептіліктің жосықсыз әрекеттер мен қате жіберу салдарынан елеулі бұрмалаулар мен алаяқтықтың жоқтығына сенімді болу. Ақылға қонымды сенімділік сенімнің жоғары деңгейі болып табылады, бірақ ХАС-қа сәйкес өткізілген аудиторлық тексеріс кез келген жағдайда, елеулі бұрмалау орын алған кезде оны міндетті түрде табудың кепілі болып табылмайды. Бұрмалаулар жосықсыз әрекеттер мен қате жіберудің нәтижесі болуы мүмкін және осы орайда олар жеке немесе жиынтығында осы қаржылық есептілік негізінде жасалған қаржылық есептілікті пайдаланушылардың экономикалық шешімдеріне ықпал ете алады деген болжау болған жағдайда ғана елеулі болып табылады.

ХАС-қа сәйкес жүргізілген аудит аясында, біз кәсіби пікірді қолданамыз және аудит барысында кәсіби скептицизмді ұстанамыз. Сондай-ақ, біз келесі әрекеттерді орындаймыз:

- Жосықсыз әрекеттер немесе қателіктер салдарынан қаржылық есептіліктің елеулі бұрмалану тәуекелдерін анықтаймыз және бағалаймыз; осы тәуекелдерге жауап ретінде аудиторлық рәсімдерді әзірлейміз және жүргіземіз және біздің пікірімізді білдіруге негіз бола алатындай жеткілікті және тиісті аудиторлық дәлелдемелер аламыз. Жосықсыз әрекеттер нәтижесінде елеулі бұрмалануды анықтамау қаупі қателік нәтижесінде елеулі бұрмалануды анықтамау қаупінен жоғары, өйткені жосықсыз әрекеттер сөз байласу, жалғандық, қасақана өткізіп жіберу, ақпаратты бұрмаланған түрде ұсыну немесе ішкі бақылау жүйесін айналып өту әрекеттерін қамтуы мүмкін;
- Қордың ішкі бақылау жүйесінің тиімділігі туралы пікір білдіру мақсатында емес, жағдайларға сәйкес аудиторлық рәсімдерді әзірлеу мақсатында аудит үшін маңызы бар ішкі бақылау жүйесін аламыз;
- Қолданылатын есеп саясатының тиісті сипатын және бухгалтерлік бағалаудың негізділігін және басшылық дайындаған ақпаратты тиісті түрде ашуды бағалаймыз;
- Басшылықтың қызметтің үздіксіздігі туралы жорамалды қолдануының заңдылығы туралы қорытынды жасаймыз, ал алынған аудиторлық дәлелдемелер негізінде-Қордың өз қызметін үздіксіз жалғастыру қабілетіне елеулі күмән туындауы мүмкін оқиғаларға немесе жағдайларға байланысты елеулі белгісіздік бар-жоғы туралы қорытынды жасаймыз. Егер біз елеулі белгісіздіктің болуы туралы қорытындыға келсек, біз аудиторлық есепте қаржылық есептіліктегі ақпаратты тиісті түрде ашуға назар аударуымыз керек немесе егер мұндай ақпаратты ашу орынсыз болса, онда біздің пікірімізді өзгертуіміз керек. Біздің қорытындыларымыз аудиторлық есеп беру күніне дейін алынған аудиторлық дәлелдерге негізделген. Алайда, болашақ оқиғалар немесе жағдайлар Қордың өз қызметін үздіксіз жалғастыру қабілетін жоғалтуына әкелуі мүмкін;
- Қаржылық есептіліктің тұтастай ұсынылуын, оның құрылымы мен мазмұнын, оның ішінде ақпаратты ашуды, сондай-ақ қаржылық есептіліктің оның негізінде жатқан операциялар мен оқиғаларды олардың дұрыс ұсынылуы қамтамасыз етілетіндігін бағалауды жүргіземіз.



**SFAI**  
GLOBAL

**KAZAKHSTAN**

Біз корпоративтік басқаруға жауапты тұлғалармен ақпараттық өзара іс-қимылды жүзеге асырамыз, олардың назарына аудиттің жоспарланған көлемі мен мерзімдері туралы, сондай-ақ аудит нәтижелері бойынша елеулі ескертулер, оның ішінде аудит процесінде анықтайтын ішкі бақылау жүйесінің елеулі кемшіліктері туралы ақпаратты жеткіземіз.

Аудитті жүргізуге жауапты жетекші, және оның нәтижелері бойынша тәуелсіз аудитордың осы аудиторлық есебінің шығарылуына жауапты аудитор, – Елена Лейбович.

Қол қойылды:


**Елена Лейбович**

**Орындаушы аудитор**

Сертификатталған аудитордың лицензия  
2021 жылғы 11 тамыздағы № МФ-0001856

Бекітілді:


**Олжас Қуанышбеков**

**«SFAI Kazakhstan» ЖШС Бас директоры**

Қазақстан Республикасының Қаржы министрлігі  
2024 жылғы 3 маусымда берген № 24020399  
Қазақстан Республикасының аумағында аудиторлық  
қызметпен айналысуға арналған мемлекеттік  
лицензия

Қазақстан Республикасы, Алматы қаласы,  
Бостандық ауданы, Әл-Фараби даңғылы 13,  
«Нұрлы-тау» бизнес орталығы, 1В блогы, 505 каб.

«14» ақпан 2025 жылы

**«Мемлекеттік әлеуметтік сақтандыру қоры» АҚ**  
**2024 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдайға қаржылық есеп**  
*(барлық сома мың қазақстан теңгесімен)*

	Ескертпе*	2024 жылғы 31 желтоқсанға	2023 жылғы 31 желтоқсанға
<b>АКТИВТЕР</b>			
<b>Ұзақ мерзімді активтер</b>			
Негізгі құралдар	6	242,277	234,271
Материалдық емес активтер	7	45,248	46,511
Кейінге қалдырылған салық активтері	19	17,777	12,396
Басқа да ұзақ мерзімді активтер		-	138
<b>Ұзақ мерзімді активтердің жиыны</b>		<b>305,302</b>	<b>293,316</b>
<b>Ағымдағы активтер</b>			
Қорлар	8	8,820	5,463
Қысқа мерзімді дебиторлық берешек	9	439,008	-
Корпоративтік табыс салығы бойынша алдын ала төлем		-	7,087
Басқа ағымдағы активтер	10	43,540	20,720
Ақшалай қаражаттар және олардың баламалары	11	18,795	257,497
<b>Ағымдағы активтердің жиыны</b>		<b>510,163</b>	<b>290,767</b>
<b>Активтердің жиыны</b>		<b>815,465</b>	<b>584,083</b>
<b>Меншікті капитал және міндеттемелер</b>			
Акционерлік капитал	12	45,950	45,950
Бөлінбеген пайда		352,437	308,797
<b>Меншікті капиталдың жиыны</b>		<b>398,387</b>	<b>354,747</b>
<b>Ағымдағы міндеттемелер</b>			
Саудалық кредиторлық берешек	13	108,045	102,296
Салықтар және бюджетке басқа да төлемдер бойынша міндеттемелер	14	201,007	43,389
Басқа ағымдағы міндеттемелер	15	108,026	83,651
<b>Ағымдағы міндеттемелердің жиыны</b>		<b>417,078</b>	<b>229,336</b>
<b>Меншікті капитал мен міндеттемелердің жиыны</b>		<b>815,465</b>	<b>584,083</b>

2024 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылға арналған қаржылық есептілік 2025 жылғы 14 ақпанында Қор басшылығы тарапынан бекітілді және оның атынан келесі тұлғалар қол қойды:

**Басқарма төрағасы**  
**Курманов А.М.**



**Бас бухгалтер**  
**Кагазбаева Г. С.**

Қаржылық жағдай туралы есеп осы қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылатын ескертпелермен бірге қарастырылуы тиіс.

«Мемлекеттік әлеуметтік сақтандыру қоры» АҚ

2024 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін Пайда пен шығын және басқа жиынтық табыс жөніндегі қорытынды есеп  
(барлық сома мың қазақстан теңгесімен)

	Прим.	2024 жыл	2023 жыл
Комиссиялық кірістер	16	4,181,488	3,537,247
Комиссиялық шығыстар	17	(158,921)	(134,348)
<b>Таза комиссиялық кіріс</b>		<b>4,022,567</b>	<b>3,402,899</b>
Жалпы және әкімшілік шығындар	18	(3,970,586)	(3,391,008)
Басқа кірістер/(шығындар), нетто		4,225	1,667
<b>Салық салуға дейінгі кіріс</b>		<b>56,206</b>	<b>13,558</b>
Табыс салығы бойынша шығын	19	(12,566)	(3,003)
<b>Бір жылдық табыс</b>		<b>43,640</b>	<b>10,555</b>
Басқа жиынтық табыс		-	-
Жыл ішіндегі басқа жиынтық табыс		-	-
<b>Жылдық жиынтық табыс</b>		<b>43,640</b>	<b>10,555</b>

2024 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылға арналған қаржылық есептілік 2025 жылғы 14 ақпанында Қор басшылығы тарапынан бекітілді және оның атынан келесі тұлғалар қол қойды:

Басқарма төрағасы  
Курманов А.М.



Бас бухгалтер  
Кагазбаева Г. С.

Пайда немесе залал және басқа жиынтық кіріс туралы есеп осы қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылатын ескертпелермен бірге қарастырылуы тиіс.

**«Мемлекеттік әлеуметтік сақтандыру қоры» АҚ**

**2024 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін ақша қаражаттарының қозғалысы туралы есеп**

*(барлық сома мың қазақстан теңгесімен)*

	<b>2024 жыл</b>	<b>2023 жыл</b>
<b>Операциялық қызметтен түскен ақша ағындары</b>		
Комиссиялық кірістер	4,244,258	3,961,717
Жеткізушілерге төлемдер	(683,269)	(632,836)
Еңбекақы төлемдері	(2,328,597)	(1,956,898)
Корпоративтік табыс салығы	(605)	(2,817)
Басқа салықтар және басқа міндетті төлемдер	(1,173,071)	(1,080,637)
Комиссиялық сыйақы	(156,354)	(134,996)
Мүшелік жарналар	(12,230)	(12,105)
Басқа кірістер	95	533
Басқа төлемдер	(34,375)	(30,795)
<b>Операциялық қызметтен (пайдаланылған)/түскен таза ақша ағындары</b>	<b>(144,148)</b>	<b>111,166</b>
<b>Инвестициялық қызметтен түскен ақша ағындары</b>		
Негізгі құралдарды сатып алу	(78,152)	(94,341)
Материалдық емес активтерді сатып алу	(16,240)	(16,230)
<b>Инвестициялық қызметте пайдаланылған таза ақша ағындары</b>	<b>(94,392)</b>	<b>(110,571)</b>
<b>Ақша қаражаттары мен олардың баламаларының таза өзгерісі</b>	<b>(238,540)</b>	<b>595</b>
Валюталық бағам айырмашылықтарының әсері	(162)	(128)
<b>Жыл басындағы ақша қаражаттары мен олардың баламалары</b>	<b>257,497</b>	<b>257,030</b>
<b>Жыл соңындағы ақша қаражаттары мен олардың баламалары</b>	<b>18,795</b>	<b>257,497</b>

2024 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылға арналған қаржылық есептілік 2025 жылғы 14 ақпанында Қор басшылығы тарапынан бекітілді және оның атынан келесі тұлғалар қол қойды:

Басқарма төрағасы

Курманов А.М.



Бас бухгалтер

Кагазбаева Г. С.

Ақша қаражаттарының қозғалысы туралы есеп осы қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылатын ескертпелермен бірге қарастырылуы тиіс.

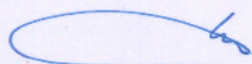
«Мемлекеттік әлеуметтік сақтандыру қоры» АҚ

2024 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін меншікті капиталдағы өзгерістер туралы есеп

(барлық сома мың қазақстан теңгесімен)

	Акционерлік капитал	Бөлінбеген пайда	Меншікті капиталдың жиыны
2023 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша	45,950	298,242	344,192
Жыл ішіндегі пайда және жиынтық табыс	-	10,555	10,555
2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша	45,950	308,797	354,747
Жыл ішіндегі пайда және жиынтық табыс	-	43,640	43,640
2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша	45,950	352,437	398,387

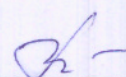
2024 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылға арналған қаржылық есептілік 2025 жылғы 14 ақпанында Қор басшылығы тарапынан бекітілді және оның атынан келесі тұлғалар қол қойды:



Басқарма төрағасы

Қурманов А.М.





Бас бухгалтер

Кагазбаева Г. С.

Капиталдағы өзгерістер туралы есеп осы қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылатын ескертпелермен бірге қарастырылуы тиіс.

## 1. Жалпы ақпарат

«Мемлекеттік әлеуметтік сақтандыру қоры» акционерлік қоғамы (бұдан әрі – «Қор») «мемлекеттің жарғылық капиталына 100% қатысуымен «Мемлекеттік әлеуметтік сақтандыру қоры» акционерлік қоғамын құру туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2004 жылғы 24 ақпандағы № 237 қаулысына сәйкес құрылды. Қордың Жалғыз акционері «ҚР ҚМ Мемлекеттік мүлік және жекешелендіру комитеті» ММ тұлғасында Қазақстан Республикасының Үкіметі (бұдан әрі – «Үкімет») болып табылады.

Қазақстан Республикасының Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігі Қордың мемлекеттік басқару органы болып табылады (бұдан әрі – «Үкілетті орган»).

Қор Астана қаласының Әділет департаментінде заңды тұлға ретінде 2004 жылғы 21 сәуірде тіркелген, куәлік № 16157-1901-АҚ.

Қордың заңы мекенжайы және нақты мекенжайы: Қазақстан Республикасы, 010000, Астана Қ., Қабанбай батыр даңғылы, 17.

Қордың Қазақстан Республикасының республикалық маңызы бар қалаларында және облыс орталықтарында филиалдары бар.

Қор келесі қызмет түрлерін жүзеге асырады:

- әлеуметтік аударымдарды жинақтау
- әлеуметтік аударымдарды, әлеуметтік аударымдарды уақтылы және (немесе) толық төлемегені үшін өсімпұлдарды, артық (қате) төленген әлеуметтік аударымдарды және (немесе) әлеуметтік аударымдарды уақтылы және (немесе) толық төлемегені үшін өсімпұлдарды, сондай-ақ инвестициялық кірістерді есепке алуды жүргізеді;
- Кодекспен белгіленген тәртіпте әлеуметтік төлемдерді есептеу (анықтау), тағайындау, жүзеге асыру, тоқтата тұру, қайта есептеу, жаңарту, тоқтату және тағайындау (тағайындаудан бас тарту) туралы шешімді қайта қарау;
- әлеуметтік төлемдердің есебін және әлеуметтік төлемдердің артық есептелген (төленген) сомаларын қайтаруды жүргізеді;
- Міндетті әлеуметтік сақтандыру мәселелері бойынша консультациялық және түсіндіру жұмыстарын жүргізу;
- міндетті әлеуметтік сақтандыру саласындағы ақпараттық жүйені құру және дамыту.

Қор коммерциялық емес ұйым болып табылады.

Қор өз қызметін Қордың әлеуметтік активтерінен алынатын комиссиялық сыйақы есебінен жүзеге асырады.

Қордың әлеуметтік активтері арнайы тағайындалған қаржылық есептілікте көрсетілген және осы қаржы есебінде ашылмаған.

Қордың комиссиялық сыйақысы Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкінің (бұдан әрі – ҚР ҰБ) арнайы шотына түскен әлеуметтік аударымдардан, әлеуметтік аударымдарды уақтылы және (немесе) толық төлемегені үшін өсімпұлдан Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес инвестициялық табыстан алынады.

Қордың меншікті қаражаты Қордың жарғылық капиталынан және комиссиялық сыйақыдан құралады және тұрады.

## 2. Қаржы есептілігін дайындау негізі

### а) ҚЕХС -ке сәйкестік туралы мәлімдеме

Осы қаржылық есептілік Қаржылық есептіліктің халықаралық стандарттарына (бұдан әрі – «ҚЕХС») сәйкес, Қаржылық есептіліктің халықаралық стандарттары жөніндегі кеңес (бұдан әрі – «ҚЕХС кеңесі») бекіткен редакцияда дайындалды.

Теңгемен ұсынылған барлық сандық көрсеткіштер, егер басқаша көрсетілмесе, (ең жақын) мыңға дейін дөңгелектелді.

Осы қаржылық есептілік бастапқы құн бойынша бағалау қағидатына сәйкес дайындалды, егер есеп саясаты мен осы қаржылық есептіліктің түсіндірме жазбаларында көрсетілгендей, әділ құн бойынша бағаланатын активтер мен міндеттемелерді қоспағанда.

### б) Функционалды валюта және қаржылық есептілікті ұсыну валютасы

Қордың функционалды валютасы қазақстан теңгесі (бұдан әрі – теңге) болып табылады, ол Қазақстан Республикасының ұлттық валютасы бола отырып, Қор жүргізетін операциялардың көпшілігінің экономикалық мәнін және оның қызметіне әсер ететін соған байланысты мән-жайларды барынша жақсы көрсетеді. Теңге, сондай-ақ осы қаржылық есептілікті ұсыну валютасы болып табылады. Қаржылық есептіліктің барлық деректері, егер өзгеше көрсетілмесе, мың теңгеге дейін дөңгелектенеді.

## 2. Қаржы есептілігін дайындау негізі, жалғасы

### в) Үздіксіз қызмет қағидаты

Қаржылық есептілікті ҚЕХС-ке сәйкес жасау кезінде Басшылық Қордың жақын болашақта қызметін жалғастыру қабілетін бағалайды. Қаржылық есептілік Қорды тарату немесе оның қызметінің ауқымын едәуір қысқарту ниеті де, қажеттілігі де болмаған жағдайда, үздіксіз қызмет қағидаты негізінде дайындалады.

Қордың қаржылық есептілігі үздіксіз қызмет қағидатына сәйкес дайындалған, ол активтердің сатылуын және міндеттемелер мен шарттық міндеттемелердің реттелуін қалыпты қызмет барысында жүзеге асыруды көздейді. Қордың активтерін сату қабілеті, сондай-ақ оның болашақтағы қызметі Қазақстандағы қазіргі және болашақтағы экономикалық жағдайлардың айтарлықтай әсеріне ұшырауы мүмкін.

Қаржылық есептілік бекітілген сәтте Қор Басшылығы Қордың жақын болашақта үздіксіз қызметін жалғастыруы үшін жеткілікті ресурстарға ие екеніне негізді сенімділік білдіреді. Бұл қаржылық есептілік Қор үздіксіз қызмет қағидаты бойынша өз қызметін жалғастыра алмайтын жағдайда қажет болатын түзетулерді қамтымайды.

### г) Есептеу қағидасы

Ақша қаражатының қозғалысы туралы ақпаратты қоспағанда, осы қаржылық есептілік есептеу қағидатына сәйкес жасалған. Есептеу принципі шаруашылық операциялардың нәтижелерін, сондай-ақ Қордың шаруашылық қызметінің нәтижесі болып табылмайтын, бірақ төлем уақытына қарамастан олардың жасалу фактісі бойынша оның қаржылық жағдайына әсер ететін оқиғаларды танумен қамтамасыз етіледі.

Операциялар мен оқиғалар бухгалтерлік есепте көрсетіледі және оларға жататын кезеңдердің қаржылық есептілігіне енгізіледі.

### д) Ұсыну реттілігі

Қаржылық есептіліктегі баптарды ұсыну және жіктеу бір кезеңнен келесі кезеңге дейін сақталады. Қаржылық есептілікті ұсынуды айтарлықтай қайта қарау қаржылық есептілікті ұсынуға өзгерістер енгізу қажеттілігін болжауы мүмкін. Қор ұсынылған қаржылық есептілікке өзгертілген ұсыну нысаны қаржылық есептілікті пайдаланушылар үшін сенімді және маңыздырақ ақпаратты берген жағдайда ғана өзгерістер енгізеді және қайта қаралған құрылым сақталуы мүмкін және ақпараттың салыстырмалылығына әсер етпейді.

### е) Өзара есеп

Қор рұқсат етілген немесе қандай да бір стандартпен талап етілген жағдайларды қоспағанда активтер мен міндеттемелер, кірістер мен шығыстарды өзара есепке алмайды.

## 3. Есеп саясатының негізгі ережелері

### а) Активтер мен міндеттемелердің ағымдағы және ұзақ мерзімді болып жіктелуі

Қаржылық жағдай туралы есепте Қор активтер мен міндеттемелерді оларды ағымдағы және ұзақ мерзімді деп жіктеу негізінде ұсынады. Актив ағымдағы болып табылады, егер:

- оны сату болжанады немесе әдеттегі операциялық цикл шеңберінде сатуға немесе тұтынуға арналған;
- ол негізінен сауда мақсаттарына арналған;
- оны есепті кезең аяқталғаннан кейін 12 (он екі) ай ішінде өткізу көзделеді; немесе
- есепті кезең аяқталғаннан кейін кемінде 12 (он екі) ай ішінде оны айырбастауға немесе міндеттемелерді өтеу үшін пайдалануға шектеулер болған жағдайларды қоспағанда, ол ақша қаражатын немесе оның баламаларын білдіреді.

**3. Есеп саясатының негізгі ережелері, жалғасы**

**а) Активтер мен міндеттемелердің ағымдағы және ұзақ мерзімді болып жіктелуі, жалғасы**

Барлық басқа активтер ұзақ мерзімді активтер ретінде жіктеледі.

Міндеттеме ағымдағы болып табылады, егер:

- оны әдеттегі операциялық цикл аясында өтеу болжанса;
- ол негізінен сауда мақсаттары үшін ұсталады;
- ол есепті кезең аяқталғаннан кейін 12 (он екі) ай ішінде өтеуге жатады; немесе
- Қордың есепті кезең аяқталғаннан кейін кемінде 12 (он екі) ай ішінде міндеттемені өтеуді кейінге қалдыруға шартсыз құқығы жоқ.

Қор басқа барлық міндеттемелерді ұзақ мерзімді міндеттемелер ретінде жіктейді.

Кейінге қалдырылған салық бойынша активтер мен міндеттемелер ұзақ мерзімді активтер мен міндеттемелер ретінде жіктеледі.

**б) Әділ құнды бағалау**

Әділ құн-бұл активті сатқаны үшін алынатын немесе бағалау күніне нарыққа қатысушылар арасында әдеттегідей жасалған мәміле шеңберінде міндеттемені бергені үшін төленетін баға. Әділ құнды бағалау активті сату немесе міндеттемені беру туралы мәміле болып жатқанын көрсетеді:

- осы актив немесе міндеттеме үшін нарықта негізгі болып табылады; немесе
- негізгі нарық болмаған жағдайда, осы актив немесе міндеттеме үшін неғұрлым қолайлы нарықта.

Қор негізгі немесе ең қолайлы нарыққа қол жеткізуі керек.

Активтің немесе міндеттеменің әділ құны нарық қатысушылары активтің немесе міндеттеменің бағасын айқындау кезінде пайдаланатын жорамалдарды пайдалана отырып бағаланады, бұл ретте нарық қатысушылары өз мүддесі үшін әрекет етеді деп болжанады.

Қаржылық емес активтің әділ құнын бағалау нарыққа қатысушының активті ең жақсы және тиімді пайдалану арқылы немесе осы активті ең жақсы және тиімді түрде пайдаланатын нарықтың басқа қатысушысына сату нәтижесінде экономикалық пайда алу мүмкіндігін ескереді.

Қор қалыптасқан жағдайларда қолайлы болып табылатын және әділ құнды бағалау үшін жеткілікті деректер қолжетімді болып табылатын бағалау әдістемелерін пайдаланады, сондымен бірге тиісті бақыланатын бастапқы деректерді барынша пайдалана отырып және бақыланбайтын бастапқы деректерді барынша аз пайдалана отырып.

Қаржылық есептілікте әділ құны бағаланатын немесе ашылатын барлық активтер мен міндеттемелер төменде сипатталған әділ құн көздерінің иерархиясы шеңберінде ең төменгі деңгейдегі бастапқы деректер негізінде жіктеледі, олар жалпы әділ құнды бағалау үшін маңызды болып табылады:

- 1-деңгей – бірдей активтерге немесе міндеттемелерге арналған белсенді нарықтардағы баға белгілеулері (қандай да бір түзетулерсіз);
- 2-деңгей – әділ құнды бағалау үшін маңызды болатын иерархияның ең төменгі деңгейіне жататын бастапқы деректер нарықта тікелей немесе жанама байқалатын болып табылатын бағалау үлгілері;
- 3-деңгей – иерархияның ең төменгі деңгейіне жататын бастапқы деректердің әділ құнын бағалау үшін маңызды болатын бағалау модельдері нарықта қадағаланбайтын болып табылады.

3. **Есеп саясатының негізгі ережелері, жалғасы**

б) **Әділ құнды бағалау, жалғасы**

Қаржылық есептілікте қайта бағаланатын активтер мен міндеттемелер үшін Қор иерархия деңгейлері арасында оларды көшіру қажеттілігін анықтайды және әр есептік кезеңнің соңында әділ құнды бағалаудағы төменгі деңгейдегі бастапқы деректер негізінде жіктеуді қайта талдайды.

Қор басшылығы активтердің әділ құнын қайта бағалау бойынша саясат пен процедураларды анықтайды, сондай-ақ активтердің әділ құнын бір рет бағалау үшін саясатты орнатады.

Әр есептік кезеңнің соңында Қор басшылығы есептік саясатқа сәйкес қайта бағалауды немесе қайта бағалауды қажет ететін активтер мен міндеттемелердің құн өзгерістерін талдайды. Бұл талдау барысында басшылық соңғы бағалауда қолданылған негізгі бастапқы деректерді тексереді, бағалауда қолданылған ақпаратты келісімшарттар мен басқа да тиісті құжаттармен салыстырады. Қор басшылығы сондай-ақ әрбір актив пен міндеттеменің әділ құнының өзгерісін сыртқы дереккөздермен салыстыра отырып, өзгеріс негізділігін анықтайды.

Әділ құн туралы ақпаратты ашу мақсатында Қор активтер мен міндеттемелерді олардың сипатына, өзіне тән сипаттамалары мен тәуекелдеріне және жоғарыда көрсетілгендей әділ құн көздерінің иерархиясындағы қолданылатын деңгейге қарай жіктеді.

в) **Қаржылық құралдар**

Қаржы құралы-бұл бір ұйымның қаржылық активінің және басқа ұйымның қаржылық міндеттемесінің немесе үлестік құралының пайда болуына әкелетін кез-келген шарт.

**Қаржы активтері**

*Бастапқы тану және бағалау*

«Қаржы құралдары» 9 ҚЕХС қолданылу аясындағы қаржы активтері бастапқы тану кезінде кейіннен амортизацияланған құн бойынша, әділ құн бойынша өзге жиынтық кіріс арқылы және әділ құн бойынша пайда немесе залал арқылы бағаланатын болып жіктеледі.

Бастапқы тану кезіндегі қаржылық активтердің жіктелуі Шартта көзделген қаржы активі бойынша ақша ағындарының сипаттамаларына және Қордың осы активтерді басқару үшін қолданатын бизнес-модельіне байланысты болады. Қаржыландырудың елеулі құрамдас бөлігі жоқ немесе оған қатысты Қор практикалық сипаттағы оңайлатуды қолданған сауда-саттық дебиторлық берешегін қоспағанда, Қор бастапқыда қаржы активтерін мәміле бойынша шығындар сомасына пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланбаған қаржы активтері жағдайында ұлғайтылған әділ құн бойынша бағалайды. Қаржыландырудың елеулі құрамдас бөлігі жоқ немесе оған қатысты Қор практикалық сипаттағы оңайлатуды қолданған сауда-саттық дебиторлық берешегі 15 «Кіріс» ҚЕХС сәйкес айқындалған мәміленің бағасы бойынша бағаланады.

Қаржы активін амортизацияланған құн бойынша немесе басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша жіктеуге және бағалауға болатындай етіп, осы активтің шарттық талаптары негізгі борыш сомасының өтелмеген бөлігіне «тек негізгі борыш пен пайыз есебінен төленетін төлемдер» болып табылатын ақша ағындарын алуды шарттауы қажет. Мұндай бағалау SPI тесті деп аталады және әр құрал деңгейінде жүзеге асырылады.

Қордың қаржылық активтерді басқару үшін пайдаланатын Бизнес-моделі Қордың ақша ағындарын құру мақсатында өзінің қаржылық активтерін басқару тәсілін сипаттайды. Бизнес-модель ақша ағындарының шартта көзделген ақша ағындарын алудың, қаржы активтерін сатудың немесе екеуінің де салдары болатынын анықтайды.

Заңнамада белгіленген мерзімде немесе белгілі бір нарықта қабылданған ережелерге сәйкес (стандартты жағдайлардағы сауда) активтерді жеткізуді талап ететін қаржылық активтерді сатып алу немесе сатудың барлық операциялары мәміле жасалған күні, яғни қор активті сатып алу немесе сату міндеттемесін қабылдаған күні танылады.

### 3. Есеп саясатының негізгі ережелері, жалғасы

#### в) Қаржылық құралдар, жалғасы

##### *Кейінгі бағалау*

«Қаржы құралдары» 9 ҚЕХС қолданылу аясындағы қаржы активтерін кейіннен бағалау мақсаттары үшін үш санатқа жіктеледі:

- амортизацияланған құн бойынша бағаланатын қаржы активтері;
- басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтері;
- пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржылық активтер.

##### *Қаржы активтерінің құнсыздануы*

Қор пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланбайтын барлық борыштық құралдарға қатысты күтілетін кредиттік шығындарға (ККШ) бағалау резервін мойындайды. ККШ келісімшартқа сәйкес есептелетін ақша ағындары мен Қордың алатын барлық ақша ағындары арасындағы айырмашылыққа сәйкес бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлемені немесе оның шамамен мәнін пайдаланып дисконтталған негізінде есептеледі. Күтілетін ақша ағындарына ұсталған кепілзатты сатудан немесе шарттық шарттардың ажырамас бөлігі болып табылатын несиелік сапасын арттырудың басқа тетіктерінен түсетін ақша ағындары жатады.

ККШ екі кезеңде танылады. Бастапқы танылған сәттен бастап несиелік тәуекел айтарлықтай ұлғаймаған қаржы құралдары бойынша келесі 12 айдың (12 айлық күтілетін несиелік шығын) ішінде мүмкін болатын дефолттардың салдарынан туындауы мүмкін несиелік зиянға қатысты залалға бағалау резерві құрылады. Олар бойынша бастапқы танылған сәттен бастап қаржы құралдары үшін несиелік тәуекел айтарлықтай ұлғайған дефолттың орын алу мерзімдеріне карамастан (бүкіл мерзім үшін күтілетін несиелік зиян) осы қаржы құралының қалған қолданылу мерзімінің ішінде күтілетін несиелік зиянға қатысты залалға бағалау резерві құрылады.

Сауда және басқа да дебиторлық берешекке және шарт бойынша активтерге қатысты Қор ККШ-ны есептеу кезінде жеңілдетілген тәсілді қолданады. Демек, Қор несиелік тәуекелдің өзгеруін қадағаламайды, оның орнына әрбір есепті күнге болжамды резервті бүкіл мерзім ішінде күтілетін несиелік шығындарға тең сомада шығындар ретінде таниды. Қор қарыз алушыларға тән болжамды факторларды және жалпы экономикалық жағдайларды ескере отырып түзетілген несиелік шығындардың пайда болуының бұрынғы тәжірибесіне сүйене отырып, бағалау резервтерінің матрицасын пайдаланады.

##### *Қаржылық міндеттемелер*

##### *Бастапқы тану және бағалау*

Қор өзінің қаржылық міндеттемелерін 9 «Қаржы құралдары» ҚЕХС қолдану аясында келесідей жіктейді:

- пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржылық міндеттемелер;
- амортизацияланған құн бойынша ескерілетін қарыздар мен кредиторлық берешек.

Барлық қаржылық міндеттемелер бастапқыда мәміле бойынша оларға тікелей қатысты шығындарды шегергенде әділ құны бойынша танылады.

Қордың қаржылық міндеттемелеріне сауда кредиторлық берешегі, комиссиялық сыйақы бойынша кредиторлық берешек жатады.

##### *Кейінгі бағалау*

Сауда-саттық кредиторлық берешек және комиссиялық сыйақы бойынша кредиторлық берешек алғашқы танылғаннан кейін тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін қолдана отырып, амортизацияланған құн бойынша есепке алынады.

Кірістер мен шығыстар кредиторлық берешекті тану тоқтатылған немесе олардың құнсыздануы танылған кезеңнің пайдасында немесе залалында, сондай-ақ амортизация процесінде танылады.

**3. Есеп саясатының негізгі ережелері, жалғасы**

**в) Қаржылық құралдар, жалғасы**

*Қаржылық активтер мен міндеттемелерді тануды тоқтату*

Қаржылық актив Қордың қаржылық жағдайы туралы есепте ескерілуді тоқтатады, егер:

- активтен ақша ағындарын алу құқығының мерзімі аяқталса;
- Қор активтен ақша ағындарын алу құқығын сақтайды, бірақ оларды үшінші тұлғаға елеулі кідіріссіз толық көлемде беру бойынша міндеттемелерді өзіне алса;
- Қор активтен ақша ағындарын алу құқығын берді және не активтен барлық елеулі тәуекелдер мен сыйақыларды берді, не активтен барлық елеулі тәуекелдер мен сыйақыларды бермеді, бірақ барлық маңызды тәуекелдерді өзіне сақтамады, бірақ сол активке бақылауды тапсырды.

Егер міндеттеме өтелсе, күші жойылса немесе оның қолданылу мерзімі аяқталса, қаржылық міндеттемені тану тоқтатылады.

Егер қолда бар қаржылық міндеттеме айтарлықтай өзгеше шарттарда сол кредитор алдындағы басқа міндеттемемен ауыстырылса немесе қолда бар міндеттеменің шарттары айтарлықтай өзгерген болса, мұндай ауыстыру немесе өзгерістер бастапқы міндеттемені тануды тоқтату және жаңа міндеттемені тануды бастау ретінде ескеріледі, ал олардың баланстық құнындағы айырма кезеңнің пайдасы мен залалында танылады.

**г) Қаржы құралдарын өзара есепке алу**

Қаржы активтері мен қаржылық міндеттемелер өзара есепке алынуға жатады, ал нетто-қазіргі уақытта танылған сомаларды өзара есепке алуға заңды қорғалатын құқық болған кезде және нетто-негізде есеп айырысуды жүргізу, активтерді сату және онымен бір мезгілде міндеттемелерді өтеу ниеті болған кезде қаржы жағдайы туралы есепте ұсынылатын сома.

**д) Ақшалай қаражаттар және олардың баламалары**

Ақша қаражаттары және ақша қаражаттарының баламалары – бұл белгілі бір ақша сомасына оңай айырбасталатын және құнының аз өзгеруіне ұшырайтын баптар. Ақша қаражаттары және олардың баламалары кассадағы қолма-қол ақша мен есеп айырысу шоттарындағы кредиттік ұйымдардағы қаражатты қамтиды. Егер қаражаттарды пайдалану бойынша үш айдан астам мерзімге шектеулер болса, олар ақша қаражаттары және олардың баламалары құрамына кірмейді. Ақша қаражаттары және олардың баламалары амортизацияланған құн бойынша көрсетіледі.

**е) Негізгі құралдар**

Бастапқы тану кезінде негізгі құралдардың объектілері бастапқы құны бойынша көрсетіледі. Бастапқы құн негізгі құралдарды сатып алу бойынша нақты өндірілген барлық қажетті шығындарды, соның ішінде импорттық баждарды, өтелмейтін салықтарды, сондай-ақ активті жұмыс жағдайына келтіруге және мақсатты пайдалану орнына жеткізуге байланысты кез келген тікелей шығындарды қамтиды.

Өндірілген немесе салынған негізгі құралдардың бастапқы құны жұмсалған материалдардың, орындалған жұмыстардың және өндірістік үстеме шығындардың бір бөлігін қамтиды.

Бастапқы танудан кейін негізгі құралдар жинақталған тозуды және құнсызданудан жинақталған шығындарды шегергендегі бастапқы құны бойынша бағаланады.

Тозу төменде көрсетілгендей бағалау мерзімі ішінде сызықтық әдіс негізінде есептеледі:

Негізгі құралдар категориялары	Пайдалану мерзімі
Компьютерлер мен перифериялық құрылғылар	4 жыл
Басқа	6-10 жыл

**3. Есеп саясатының негізгі ережелері, жалғасы**

**е) Негізгі құралдар, жалғасы**

Негізгі құралдар объектісін және негізгі құралдар объектісінің кез келген бастапқы танылған елеулі құрамдас бөлігін тану олар жойылғаннан кейін не егер оларды пайдаланудан немесе шығарудан болашақ экономикалық пайда күтілмесе тоқтатылады. Активті тану тоқтатылған кезде туындайтын пайда мен залал (шығудан түскен таза түсімдер мен активтің баланстық құны арасындағы айырма ретінде есептелген) активті тану тоқтатылған кезде пайда немесе залал және өзге де жиынтық кіріс туралы есепке енгізіледі.

Қор өзінің бухгалтерлік балансынан негізгі құралдарды дербес есептен шығара алады, егер құны оның активтерінің жалпы мөлшерінің 25% - нан азын құрайтын мүлік есептен шығарылса және Қордың басқару органының келісімімен құны оның активтерінің 25% - дан астамын құрайтын мүлік иеліктен шығарылған жағдайда.

Одан кейінгі шығындар осы активтің баланстық құнына енгізіледі не Қордың осы активті пайдаланудан экономикалық пайда алу ықтималдығы болған және оның құны сенімді бағалануы мүмкін болған жағдайда ғана жеке актив ретінде көрсетіледі. Кез келген ауыстырылған бөліктің баланстық құны есептен шығарылады. Жөндеуге және техникалық қызмет көрсетуге арналған барлық басқа шығындар пайда болуына қарай есепті кезеңде пайда мен шығынға жатқызылады.

Активтердің жойылу құны, қызмет ету мерзімі және тозу әдістері әрбір жылдық есепті кезеңнің соңында талданады және қажет болған жағдайда перспективалық негізде түзетіледі.

**ж) Материалдық емес активтер**

Жеке сатып алынған материалдық емес активтер бастапқы тану кезінде бастапқы құны бойынша бағаланады. Өнімді әзірлеуге арналған капиталдандырылған шығындарды қоспағанда, Қор ішінде құрылған материалдық емес активтер капиталдандырылмайды және тиісті шығындар олар пайда болған есепті жылдағы жиынтық кіріс туралы есептің құрамында көрсетіледі.

Қордың материалдық емес активтеріне Компьютерлік бағдарламалық жасақтама кіреді және пайдалану мерзімі шектеулі - 10 жыл.

Пайдалы пайдалану мерзімі шектеулі материалдық емес активтер осы мерзім ішінде амортизацияланады және егер осы материалдық емес активтің құнсыздану белгілері болса, құнсыздану мәніне бағаланады. Амортизация бағалау мерзімі ішінде сызықтық әдіс негізінде есептеледі. Пайдалану мерзімі шектеулі материалдық емес актив үшін амортизацияны есептеу мерзімі мен әдісі кем дегенде әрбір есепті кезеңнің соңында қайта қаралады.

Активте жасалған болашақ экономикалық пайданың күтілетін пайдалы қызмет мерзімінің немесе тұтынудың болжамды құрылымының өзгеруі амортизацияны есептеу мерзімін немесе әдісін сәйкесінше өзгертеді және бағалау мәндерінің өзгеруі ретінде ескеріледі. Пайдалы пайдалану мерзімі шектеулі материалдық емес активтердің амортизациясына арналған шығыстар материалдық емес активтердің функциясына сәйкес келетін шығыстар санатындағы пайда немесе залал және өзге де жиынтық кіріс туралы есепте танылады.

Материалдық емес активті тануды тоқтатудан түскен пайда немесе залал активтің шығарылуынан түскен таза түсімдер мен активтің баланстық құны арасындағы айырма ретінде өлшенеді және осы активті тану тоқтатылған сәттегі пайда немесе залал және өзге де жиынтық кіріс туралы есепте танылады.

**з) Қаржылық емес активтердің құнсыздануы**

Әрбір есепті күнге Қор активтің ықтимал құнсыздану белгілерінің бар-жоғын анықтайды. Егер мұндай белгілер орын алса немесе активтің құнсыздануына жыл сайынғы тексеру жүргізу талап етілсе, Қор активтің өтелетін құнын бағалауды жүргізеді. Ақша ағындарын тудыратын бөлімшенің немесе активтің өтелетін құны (ААТБ) бұл шамалардың ең үлкені болып табылады: сатуға арналған шығындарды шегергендегі активтің әділ құны (ААТБ) және активті пайдаланудан бағалы құн (ААТБ).

**3. Есеп саясатының негізгі ережелері, жалғасы**

**з) Қаржылық емес активтердің құнсыздануы, жалғасы**

Жекелеген активтер үшін актив ақша қаражатының ағынын туындатпайтын, негізінен басқа активтер немесе активтер топтары өндіретін ағындардан тәуелсіз ақша ағындарын тудырмайтын жағдайларды қоспағанда, өтелетін құн. Егер ақша ағындарын тудыратын активтің немесе бөлімшенің баланстық құны оның өтелетін құнынан асып кетсе, актив құнсызданған болып саналады және өтелетін құнға дейін есептен шығарылады.

Пайдаланудан алынған құнды бағалау кезінде болашақ ақша ағындары дисконттау мөлшерлемесі бойынша дисконтталған құнға дейін дисконтталады, бұл ақшаның уақытша құнының ағымдағы нарықтық бағасын және активке тән тәуекелдерді көрсетеді. Шығу шығындарын шегергендегі әділ құнды анықтау кезінде соңғы нарықтық операциялар (егер болған болса) ескеріледі. Олар болмаған жағдайда бағалаудың тиісті моделі қолданылады. Бұл есептеулер бағалау коэффициенттерімен, еншілес компаниялардың нарықта еркін айналымдағы акциялары бағасының баға белгілеулерімен немесе әділ құнның басқа да қолжетімді көрсеткіштерімен расталады.

Қор құнсыздану сомасын жекелеген активтер жататын Қордың әрбір ААТБ үшін жеке дайындалатын егжей-тегжейлі жоспарлар мен болжамды есептеулерге сүйене отырып айқындайды. Бұл жоспарлар мен болжамды есептеулер әдетте бес жылға жасалады. Ұзақ кезеңдер үшін бесінші жылдан кейінгі болжамды болашақ ақша ағындарына қатысты қолданылатын ұзақ мерзімді өсу қарқыны есептеледі.

Жалғасып жатқан қызметтің құнсыздануынан болған шығындар құнсызданған активтің функциясына сәйкес келетін шығындар санаттарының құрамындағы жиынтық кіріс туралы есепте танылады

Әрбір есепті күнге Қор активтің құнсыздануынан бұрын танылған шығындар бұдан былай жоқ немесе азайған деген белгілердің бар-жоғын анықтайды. Егер мұндай белгі болса, Қор ақша ағындарын тудыратын активтің немесе бөлімшенің өтелетін құнын есептейді. Құнсызданудан бұрын танылған залалдар, егер құнсызданудан болған шығын соңғы танылған уақыттан бастап активтің өтелетін құнын анықтау үшін пайдаланылған бағалауда өзгеріс болған жағдайда ғана қалпына келтіріледі. Қалпына келтіру активтің баланстық құны оның өтелетін құнынан аспайтындай, сондай-ақ егер өткен жылдары құнсызданудан шығын танылмаса, осы актив танылатын амортизацияны шегергендегі баланстық құннан аспайтындай етіп шектеледі. Мұндай құнды қалпына келтіру жиынтық кіріс туралы есепте танылады.

**и) Жалға беру**

Келісім-шартты жасау кезінде Қор келісімнің шарттың жалдау болып табылатынын немесе жалдау белгілерінің бар-жоғын бағалайды, яғни, Қор Шарттың өтеу орнына белгілі бір уақыт аралығында активтің пайдаланылуын бақылау құқығын беретіндігін анықтайды.

*Қор жалға алушы ретінде*

Қор өзінің қысқа мерзімді жалдау шарттарына (яғни жалдау басталған күні жалдау мерзімі 12 айдан аспайтын және базалық активті сатып алуға опционы жоқ шарттарға) қысқа мерзімді жалдауға қатысты танудан босатуды қолданады. Қор сондай-ақ құны төмен деп саналатын жалдау шарттарына құны төмен активтерді жалға алуға қатысты танудан босатуды қолданады. Құны төмен активтерді қысқа мерзімді жалдау және жалдау бойынша жалдау төлемдері жалдау мерзімі ішінде желілік әдіспен шығыстар ретінде танылады.

**к) Қорлар**

Қорлар екі шаманың ең азы бойынша есепке алынады: өзіндік құн және сатудың таза құны. Өзіндік құн қорларды орнына жеткізуге және оларды ағымдағы күйге келтіруге байланысты әдеттегі қызмет барысында жұмсалған барлық шығындарды қамтиды. Өзіндік құнды бағалау үшін Қор ФИФО әдісін қолданады.

Мүмкін болатын сатудың таза бағасы-бұл барлық болжамды пысықтау шығындары мен сату шығындарын шегергендегі болжамды сату бағасы.

**3. Есеп саясатының негізгі ережелері, жалғасы**

**л) Жұмыскерлерге сыйақы**

Жұмыскерлерге берілетін сыйақыларға жұмыскерлер мен жұмыскерлердің жалақысы және әлеуметтік қамсыздандыру жарналары, жыл сайынғы ақылы демалыс және ауыруы бойынша ақылы еңбек демалысы, сыйлықақылар, сондай-ақ қазіргі уақытта жұмыс істейтін жұмыскерлерге ақшалай емес түрдегі сыйақылар (мысалы, медициналық көмек) кіреді.

Қорда ұзақ мерзімді сыйақы жоспарлары жоқ, мысалы, жұмыс аяқталғаннан кейін жұмыскердің сыйақысы (зейнетақы, өмірді сақтандыру және еңбек қызметі аяқталғаннан кейінгі медициналық көмек).

**м) Кірістерді тану**

*Комиссиялық кірістер*

Комиссия сыйақысы түріндегі табысты Қор ай сайын таниды және алынған әлеуметтік аударымдардың жалпы сомасын, әлеуметтік аударымдарды уақтылы аудармағаны үшін өсімпұлды, бір айдағы инвестициялық табысты және қайтаруларды шегергендегі комиссиялық сыйақы мөлшерлемесіне (шекті деңгейден жоғары емес) көбейту әдісімен есептеледі.

2024 жылы Қазақстан Республикасының Үкіметі белгілеген Қордың комиссиялық сыйақысының шекті мөлшерлемесі: 0.70% – дан аспады (2023 жылы-0.70% - дан аспайды). Уәкілетті органның шешімі негізінде Қор шекті деңгейден төмен мөлшерлемені қолдануға құқылы.

**н) Шығындарды тану**

Шығындар пайда болған сәтте есепке алынады және есептеу әдісі негізінде олар жататын кезеңдегі қаржылық есептілікте көрсетіледі.

*Комиссиялық шығыстар*

Қазақстан Республикасы Әлеуметтік кодексінің ережелеріне сәйкес Қордың шоғырланған әлеуметтік аударымдарды, әлеуметтік аударымдарды уақтылы аудармағаны үшін өсімпұлдарды қамтитын активтері және алынған инвестициялық кірістер Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкіне (бұдан әрі – ҚР ҰБ) Сенімгерлік басқаруға берілді. Қаржы құралдарымен операциялар бойынша Қордың активтерін сенімгерлік басқару туралы шартқа (бұдан әрі – Шарт) сәйкес Қор активтерін басқаруды Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі жүзеге асырады.

Қор активтерін сенімгерлік басқаруды ҚР ҰБ экономикалық саясат жөніндегі Кеңес мақұлдаған инвестициялық декларация негізінде жүзеге асырады және Қор активтерін инвестициялау, бағалы қағаздар мен туынды қаржы құралдарын сатып алу немесе сату мәселелері бойынша шешімдер қабылдайды.

Шартқа сәйкес ҚР ҰБ кастодиандардың, депозитарийлердің, сауда-саттықты ұйымдастырушылардың қызметтеріне ақы төлеуді, төлемдерді жүргізу жөніндегі шығыстарды, сондай-ақ сенімгерлік басқару кезінде туындауы мүмкін басқа да шығыстарды қамтитын сенімгерлік басқару жөніндегі қызметтермен қамтамасыз етуге жауапты болады. Комиссиялық сыйақы мөлшеріне ҚР ҰБ-ның қолданыстағы тарифтік ставкалары негізінде есептелетін ай сайынғы комиссиялық төлемдер және пайда мен шығын туралы есепте комиссиялық шығыстар шоттарында ескерілетін шарт бойынша қызмет көрсету кезінде ҚР ҰБ-ның нақты шеккен шығыстарын өтеу кіреді.

Ай сайынғы комиссиялық төлемдер активтердің сатып алу құны негізінде есептеледі:

<i>Активтерді сатып алу құны</i>	<i>Тарифтер</i>
0,5 млрд теңгеге дейін	0,01%
0,5 млрд теңгеден 1 млрд теңгеге дейін	70 000 теңге + 0,5 млрд теңгеден жоғары сомадан 0,006%
1 млрд теңгеден 5 млрд теңгеге дейін	100 000 теңге + 1 млрд теңгеден жоғары сомадан 0,002%
5 млрд теңгеден 10 млрд теңгеге дейін	130 000 теңге + 5 млрд теңгеден жоғары сомадан 0,0008%
10 млрд теңгеден 20 млрд теңгеге дейін	200 000 теңге + 10 млрд теңгеден жоғары сомадан 0,0006%
20 млрд теңгеден 30 млрд теңгеге дейін	300 000 теңге + 20 млрд теңгеден жоғары сомадан 0,0004%
30 млрд теңгеден жоғары	400 000 теңге + 30 млрд теңгеден жоғары сомадан 0,0002%

**3. Есеп саясатының негізгі ережелері, жалғасы**

**н) Шығындарды тану, жалғасы**

Комиссиялық төлем әр айдың соңғы жұмыс күнінде есептеледі. Бекітілген тарифтер сенімгерлік басқаруға берілген әлеуметтік активтер сомасының орташа айлық қалдығы мен Қордың шотындағы қалдықтарға қолданылады. Комиссиялық төлемді есептеу үшін Қордың әлеуметтік активтерін сатып алу бағасы пайдаланылады.

**о) Шартты міндеттемелер және шартты активтер**

Шартты міндеттемелер қаржылық есептілікте танылмайды, бұл ретте ресурстардың өтелуіне байланысты шығуы екіталай болып табылатын жағдайларды қоспағанда, олар туралы ақпарат қаржылық есептілікте ашылады.

Шартты активтер қаржылық есептілікте танылмайды және олармен байланысты экономикалық пайда алу ықтималдығы болған кезде қаржылық есептілікте ашылады.

**п) Акционерлік капитал**

Жай акциялар капитал ретінде жіктеледі және бастапқы құны бойынша көрсетіледі. Компанияны біріктіру жағдайларын қоспағанда, жаңа акцияларды шығаруға тікелей байланысты сыртқы шығындар осы эмиссия нәтижесінде азайтылған сома ретінде меншікті капиталда көрсетіледі. Акциялардың номиналды құнынан алынған ақшаның әділ құнының артық сомасы қосымша төленген капитал ретінде көрсетіледі.

**р) Ағымдағы және кейінге қалдырылған табыс салығы**

*Ағымдағы табыс салығы*

Ағымдағы және алдыңғы кезеңдер үшін салық активтері мен міндеттемелер салық органдарынан өтелуі мүмкін немесе салық органдарына төленуі тиіс сома бойынша бағаланады. Осы соманы есептеу үшін қолданылатын салық мөлшерлемелері мен салық заңнамасы – бұл есепті кезеңге қабылданған немесе тиімді түрде қабылданған мөлшерлеме мен заңдар болып табылады.

*Кейінге қалдырылған салық*

Кейінге қалдырылған салық міндеттемелері мен активтері қаржылық есептілік мақсатында активтер мен міндеттемелердің салық салынатын базасы мен олардың баланстық құны арасындағы барлық уақытша айырмашылықтар бойынша есепті күнге танылады. Кейінге қалдырылған салық міндеттемесі барлық салық салынатын уақытша айырмашылықтар бойынша танылады.

Кейінге қалдырылған салық активтері барлық шегерілетін уақытша айырмашылықтар, пайдаланылмаған салық несиелері және пайдаланылмаған салық шығындары үшін, уақытша айырмашылықтың жақын болашақта жойылу ықтималдығы және шегерілетін уақытша айырмашылықтар болуы мүмкін салық салынатын пайданың болуы дәрежесінде танылады.

Кейінге қалдырылған салық активінің баланстық құны әрбір есепті күнге қайта қаралады және егер кейінге қалдырылған салық активтерінің барлығын немесе бір бөлігін пайдалануға мүмкіндік беретін жеткілікті салық салынатын пайда алу ықтималдығы аз болса, төмендейді. Танылмаған кейінге қалдырылған салық активтері әрбір есепті күнге қайта қаралады және болашақ салық салынатын пайда кейінге қалдырылған салық активтерін пайдалануға мүмкіндік беретін айтарлықтай ықтималдық пайда болатын дәрежеде танылады.

Кейінге қалдырылған салық активтері мен міндеттемелері есепті жылғы жағдай бойынша қолданысқа енгізілген немесе іс жүзінде қолданысқа енгізілген салық ставкалары (және салық заңнамасы) негізінде актив іске асырылатын және міндеттеме өтелетін есепті жылы қолданылуы болжанатын салық мөлшерлемері бойынша бағаланады.

**3. Есеп саясатының негізгі ережелері, жалғасы**

**р) Ағымдағы және кейінге қалдырылған табыс салығы, жалғасы**

Ағымдағы және кейінге қалдырылған салықтар, егер салық пайдадан немесе шығыннан тыс танылатын баптарға қатысты болса, пайда немесе шығыннан тыс танылады. Сәйкесінше, танылатын баптарға қатысты ағымдағы және кейінге қалдырылған салық:

- басқа жиынтық кірісте басқа жиынтық кіріс болып тануға жатады;
- тікелей меншікті капиталда, тікелей меншікті капитал болып танылуға жатады.

Кейінге қалдырылған салық активтері мен міндеттемелері, егер ағымдағы салық активтері мен міндеттемелерін есепке алудың заңды түрде бекітілген құқығы болса және кейінге қалдырылған салық бір салық төлеуші компанияға және салық органына қатысты болса, бір-біріне қарсы оқылады.

**с) Резервтер**

Резервтер, егер Қордың өткен оқиғадан туындаған ағымдағы міндеттемесі (заңды немесе сындарлы) болса, міндеттемені өтеу үшін экономикалық пайданың кетуін талап ететін айтарлықтай мүмкіндік болса және мұндай міндеттеменің сомасына сенімді баға берілуі мүмкін болса танылады.

Егер Қор, мысалы, сақтандыру шарты бойынша резервтердің бір бөлігін немесе барлығын қайтаруды көздейтін болса, өтемақы жеке актив ретінде танылады, бірақ өтемақы алу күмән тудырмаған жағдайда ғана. Резервке қатысты шығыстар өтеуді шегергендегі пайда мен шығында көрсетіледі.

**т) Зейнетақымен қамсыздандыру, әлеуметтік салық, әлеуметтік аударымдар және міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыруға аударымдар және жарналар бойынша міндеттемелер**

Қор Қазақстан Республикасының бюджетіне әлеуметтік салықты және Мемлекеттік әлеуметтік сақтандыру қорына заңмен белгіленген міндетті әлеуметтік аударымдарды төлейді. Әлеуметтік салық пен әлеуметтік аударымдардың жиынтық ставкасы қызметкерлердің салық салынатын кірістерінің 9.5% құрайды.

Қор сондай-ақ қызметкерлердің салық салынатын табысының 3% мөлшерінде әлеуметтік медициналық сақтандыру қорына міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыруды төлейді.

Қор өз қызметкерлерінің жалақысының 2%-ын әлеуметтік медициналық сақтандыру қорына жарна ретінде ұстайды.

Сондай-ақ, Қор өз қызметкерлерінің жалақысының 10%-ын Бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қорына аударымдар ретінде ұстайды. Заңға сәйкес, зейнетақы аударымдары қызметкерлердің міндеті болып табылады, және Қордың қызметкерлер зейнеткерлікке шыққаннан кейін оларды төлеу бойынша ағымдағы немесе болашақ міндеттемесі жоқ.

Қор жұмыс берушінің міндетті зейнетақы жарналарын Бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қорына қызметкерлердің салық салынатын табысының 1,5%-ы мөлшерінде аударады.

**у) Байланысты тараптармен мәмілелер**

Байланысты Тараптар болып табылады, Егер олардың біреуі «Байланысты тараптар туралы ақпаратты ашу» 24 ҚЕХС-те анықталғандай, екінші Тараптың операциялық және қаржылық шешімдеріне айтарлықтай әсер етуді бақылауға немесе жүзеге асыруға мүмкіндігі бар.

Тараптар байланысты ма, жоқ па деген мәселені шешкен кезде олардың заңды нысаны ғана емес, Тараптар арасындағы қатынастардың мазмұны ескеріледі. Сипаты жағынан ұқсас баптар, байланысты Тараптар арасындағы операциялардың есептілігіне әсерін түсіну үшін ақпаратты бөлек ашу қажет болған жағдайларды қоспағанда, жиынтықта ашылады. Байланысты тараптармен жасалатын мәмілелердің сипаты 20-ескертпеде ашылған.

**ф) Есепті күннен кейінгі оқиғалар**

Қаржылық есептілікті жасау күніндегі Қордың жағдайы туралы қосымша ақпарат беретін (түзету оқиғалары) есепті жыл аяқталғаннан кейін болған оқиғалар қаржылық есептілікте көрсетіледі. Есепті жыл аяқталғаннан кейін болған және түзетуші оқиғалар болып табылмайтын оқиғалар, егер олар елеулі болып табылса, қаржылық есептілікке ескертпелерде ашылады.

4. **Жаңа стандарттар, түсініктемелер және қолданыстағы стандарттар мен түсініктемелерге енгізілген өзгерістер**

**Жаңа стандарттар, түсіндірмелер және қолданыстағы стандарттар мен түсіндірмелерге енгізілген түзетулер**

Қор кейбір стандарттар мен өзгерістерді алғаш рет қолданды, олар 2024 жылғы 1 қаңтарда немесе одан кейін басталатын жылдық есептік кезеңдерге қатысты күшіне енеді (басқа жағдайлар көрсетілмеген болса). Қор күшіне енбеген, бірақ шығарылған стандарттар, түсініктемелер немесе өзгерістерді алдын ала қолданған жоқ.

**ҚХЕС (IFRS) 16 «Қайтарымсыз жалға алу келісімі бойынша міндеттеме» бойынша өзгерістер**

ҚХЕС (IFRS) 16 бойынша өзгерістер сатушы-жалдаушы қолданатын талаптарды нақтылайды, ол қайтарымсыз жалға алу келісімі арқылы пайда болатын жалға алу міндеттемесін бағалағанда, сатушы-жалдаушыға пайдалануға құқықты сақтағандықтан, пайда немесе зиянды мойындаудан бас тартуды көздейді.

Бұл өзгерістер Қордың қаржылық есептілігіне әсер етпеді.

**ҚХЕС (IAS) 1 бойынша өзгерістер – «Міндеттемелерді қысқа мерзімді немесе ұзақ мерзімді деп жіктеу»**

ҚХЕС (IAS) 1 бойынша өзгерістер міндеттемелерді қысқа мерзімді немесе ұзақ мерзімді деп жіктеу бойынша талаптарды нақтылайды. Өнеркәсіптердегі өзгерістер келесі жағдайларды түсіндіреді:

- Міндеттемелерді реттеу мерзімін кейінге қалдыру құқығы дегеніміз не;
- Міндеттемелерді реттеу мерзімін кейінге қалдыру құқығы есепті кезеңнің соңында болуы тиіс;
- Міндеттемелердің жіктелуіне ұйымның міндеттемені кейінге қалдыру құқығын орындау ықтималдығы әсер етпейді;
- Міндеттеменің шарттары оның жіктелуіне әсер етпейді, егер оған қосымша конвертацияланатын міндеттемелердің дербес құралы ретінде ендірілмеген.

Сонымен қатар, кредиттік келісімдермен байланысты міндеттеме ұзақ мерзімді деп жіктелген жағдайда ақпаратты ашып көрсету туралы талап енгізілді, ұйымның бұл міндеттемені реттеу құқығы келешектегі шарттармен он екі ай ішінде шарттарды сақтауға байланысты болады.

Бұл өзгерістер Қордың міндеттемелерді жіктеуіне әсер етпеді.

**ҚХЕС (IAS) 7 және ҚХЕС (IFRS) 7 бойынша өзгерістер – «Жеткізушілермен қаржыландыру келісімдері»**

ҚХЕС (IAS) 7 «Ақша қаражаттарының қозғалысы туралы есеп» және ҚХЕС (IFRS) 7 «Қаржылық құралдар: Ақпарат ашу» бойынша өзгерістерде жеткізушілермен қаржыландыру келісімдерінің сипаттамалары мен мұндай келісімдер туралы қосымша ақпаратты ашып көрсету талаптары көрсетілген. Ақпаратты ашып көрсету талаптары қаржылық есептілік пайдаланушыларына жеткізушілермен қаржыландыру келісімдерінің ұйымның міндеттемелері, ақша ағындары және өтімділік тәуекеліне әсерін түсінуге көмектесуге бағытталған.

Бұл өзгерістер Қордың міндеттемелерді жіктеуіне әсер етпеді.

**Шығарылған, бірақ әлі күшіне енбеген стандарттар**

Төменде Қордың қаржылық есептілігін шығарған кезде күшіне енбеген жаңа стандарттар, өзгерістер мен түсініктемелер көрсетілген. Қор осы стандарттар, өзгерістер мен түсініктемелерді олардың күшіне ену күнімен қолдануды жоспарлап отыр.

**4. Жаңа стандарттар, түсініктемелер және қолданыстағы стандарттар мен түсініктемелерге енгізілген өзгерістер, жалғасы**

**Жаңа стандарттар, түсіндірмелер және қолданыстағы стандарттар мен түсіндірмелерге енгізілген түзетулер, жалғасы**

***ҚХЕС (IAS) 21 бойынша өзгерістер – «Айырбастау мүмкіндігінің шектелуі»***

2023 жылғы тамызда ҚХЕС Кеңесі ҚХЕС (IAS) 21 «Валюталық бағамдардың өзгеруінің әсері» бойынша өзгерістер енгізді, олар компанияның валюта айырбастау мүмкіндігін қалай бағалау керектігі және айырбас мүмкіндігі болмаған жағдайда споттық айырбас бағамын қалай анықтау керектігі туралы түсініктеме береді. Өндеулер сондай-ақ қаржылық есептілік пайдаланушыларына айырбастауға жатпайтын валютаның Қордың қаржылық нәтижелеріне, қаржылық жағдайына және ақша ағындарына қалай әсер ететінін немесе әсер етуі мүмкін екендігін түсінуге көмектесетін ақпаратты ашып көрсетуді талап етеді.

Өндеулер 2025 жылғы 1 қаңтардан басталатын немесе одан кейінгі есепті кезеңдер үшін күшіне енеді. Мерзімінен бұрын қолдану мүмкін, бірақ бұл жағдайда ақпарат ашып көрсету қажет болады. Өндеулерді қолданған кезде компания салыстырмалы ақпаратты қайта есептеуге болмайды.

Өндеулердің Қордың қаржылық есептілігіне елеулі әсері болмайды деп күтілуде.

***ҚХЕС (IFRS) 18 «Қаржылық есептіліктегі ақпаратты ұсыну және ашып көрсету»***

2024 жылдың сәуірінде ҚХЕС Кеңесі ҚХЕС 18 стандартын шығарды, ол ҚХЕС (IAS) 1 «Қаржылық есептілікті ұсыну» стандартын ауыстырады. ҚХЕС 18 жаңа талаптарды енгізеді, олар табыс пен шығындар туралы есепті ұсыну үшін қорытынды және аралық қорытындыларды көрсету қажет. Сонымен қатар, компаниялар табыс пен шығындарды есепте келесі бес категорияға біріктіруі керек: операциялық, инвестициялық, қаржылық, табыс салығы және тоқтатылған қызмет, ал алғашқы үш категория жаңа болып табылады.

Бұл стандарт сондай-ақ тиімділіктің жаңа көрсеткіштерін, аралық табыс пен шығындарды көрсету және қаржылық ақпаратты агрегаттау мен жіктеуге қатысты жаңа талаптарды ашып көрсетуді талап етеді.

Сонымен қатар, ҚХЕС (IAS) 7 «Ақша қаражаттарының қозғалысы туралы есеп» стандартында нақты өзгертулер енгізілді, олар қаржылық есептілікке ақша ағындарын есептеу үшін тікелей әдіс пайдалануға болатындығын түсіндіреді.

ҚХЕС 18 және басқа стандарттарға енгізілген өзгерістер 2027 жылғы 1 қаңтардан басталатын есепті кезеңдер үшін күшіне енеді. Ерте қолдануға рұқсат етілген, бұл жағдайда ақпарат ашып көрсету қажет. ҚХЕС 18 ретроспективті түрде қолданылуы тиіс. Қазіргі уақытта Қор бұл өзгерістердің негізгі қаржылық есептілікке және оған қатысты ескертпелерге әсерін анықтауды жоспарлап отыр.

***ҚХЕС (IFRS) 19 «Бұқаралық есептілігі жоқ еншілес компаниялар: ақпаратты ашу»***

2024 жылғы мамырда ҚХЕС Кеңесі ҚХЕС (IFRS) 19 стандартын шығарды, ол компанияларға өзіне қолдануға құқық берген жағдайда, басқа ҚХЕС есеп стандарттарында белгіленген ақпаратты тану, бағалау және ұсыну талаптарын сақтай отырып, ақпарат ашып көрсету бойынша талаптарды жеңілдетуге мүмкіндік береді. Стандартты қолдану құқығына ие болу үшін компания есептік кезеңнің соңында ҚХЕС (IFRS) 10 бойынша еншілес компания ретінде анықталуы керек, қоғамдық есептілікке ие болмауы және оны жасаушы, ҚХЕС стандарттарына сәйкес консолидирленген қаржылық есептілік ұсынатын аналық компаниясы болуы тиіс.

ҚХЕС 19 стандартын 2027 жылғы 1 қаңтардан басталатын немесе одан кейінгі есепті кезеңдер үшін күшіне енеді, бірақ оны ерте қолдануға болады. Бұл стандарттың Қордың қаржылық есептілігіне елеулі әсері болмайды деп күтілуде.

## 5. Есептік бағалауларды және кәсіби пікірлерді пайдалану

Қордың қаржылық есептілігін дайындау басшылықтан есептерде көрсетілген активтер мен міндеттемелердің сомаларын, сондай-ақ есептік кезеңдегі табыс пен шығындарды бағалауды және пікірлерді жасауын талап етеді.

Болашаққа қатысты негізгі болжамдар мен басқа да негізгі бағалау деректері есеп беру күніндегі белгісіздіктердің көздерін қамтиды, олар келесі қаржылық жылда активтердің және міндеттемелердің баланстық құнын елеулі түрде түзетуге себеп болуы мүмкін. Қордың болжамдары мен бағалаулары қаржылық есептілікті дайындау кезеңінде қолда бар бастапқы деректерге негізделген.

Бағалаулар мен пікірлер басшылықтың тәжірибесіне және басқа факторларға, соның ішінде болашақ оқиғаларға қатысты болжамдарға негізделіп үнемі талданады, олар қазіргі жағдайға сәйкес негізделген деп есептеледі. Есеп саясатын қолдану барысында басшылық пікірлер мен бағалауларды да пайдаланады. Қаржылық есептілікте көрсетілетін сомаларға айтарлықтай әсер ететін пікірлер мен болашақ қаржылық жыл ішінде активтердің және міндеттемелердің баланстық құнын елеулі түрде түзетуге әкелуі мүмкін бағалауларға мыналар кіреді:

### *Негізгі құралдар мен материалдық емес активтердің пайдалану мерзімдері*

3-ескертпеде көрсетілгендей, Қор негізгі құралдардың пайдалану мерзімдерін әр есептік кезеңнің соңында қарастырады. Активтің пайдалану мерзімін бағалау экономикалық пайдалануды, жөндеу және қызмет көрсету бағдарламаларын, технологиялық жетілдірулерді және басқа да бизнес жағдайларын ескере отырып жасалады. Басшылықтың негізгі құралдардың пайдалану мерзімін бағалауы осы қаржылық есептілікті дайындау күніне қолда бар сәйкес ақпаратты қамтиды.

Есептік кезеңдегі жағдай бойынша Қор басшылығы негізгі құралдардың пайдалану мерзімдерінің есеп саясатының талаптарына сәйкес дұрыс бағаланды деп есептейді.

### *Қаржылық емес активтердің құнсыздануы*

Құнсыздану болған жағдайда, активтің немесе ақша ағынын тудыратын бөлімшенің баланстық құны оның қайтару құнынан асып кетеді, ол төмендегі мәндердің ең жоғарысы болып табылады: сатудан түсетін әділ құн және пайдалану құны.

2024 жылғы 31 желтоқсанда Қор басшылығы нефинанстық активтердің құнсыздануының ешқандай белгілерін таппады.

### *Пайдаланылмаған демалыс бойынша резервтер*

Қор әр есептік кезеңнің соңында пайдаланылмаған демалыстар бойынша резервтің сомасын есептейді, бұл қалмаған демалыс күндерінің санын жыл соңында орташа күндік еңбекақыға көбейту арқылы анықталады. Егер демалыс күндері алдыңғы бағалаудан өзгеше болса, өзгерістер есептік бағалаулардағы өзгерістер ретінде танылып, ХҚЕС (IAS) 8 «Есептік саясат, есептік бағалаулардағы өзгерістер және қателіктер» стандарттарына сәйкес есепке алынады. Бұл бағалаулар пайдаланылмаған демалыстар бойынша міндеттеме ағымдағы құнына және есепке алынған резерв бойынша шығыстарға елеулі әсер етуі мүмкін, бұл өз кезегінде жиынтық табыс туралы есепте көрсетіледі.

**«Мемлекеттік әлеуметтік сақтандыру қоры» АҚ**  
**2024 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін Қаржылық есептілікке ескретпелер**  
*(барлық сома мың қазақстан теңгесімен)*

**6. Негізгі құралдар**

2024 және 2023 жылдардың 31 желтоқсанында аяқталған жылдар бойынша негізгі құралдардың қозғалысы келесі түрде ұсынылған:

	Компьютерлік және перифериялық құрылғылар	Басқа	Барлығы
<i>Бастапқы құны</i>			
<b>2023 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша</b>	<b>259,818</b>	<b>54,309</b>	<b>314,127</b>
Түсім	81,489	12,852	94,341
Шығу/есептен шығару	(177)	(1,619)	(1,796)
<b>2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша</b>	<b>341,130</b>	<b>65,542</b>	<b>406,672</b>
Түсім	34,005	30,852	64,857
Шығу/есептен шығару	(256)	(1)	(257)
<b>2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша</b>	<b>374,879</b>	<b>96,393</b>	<b>471,272</b>
<i>Жинақталған тозу</i>			
<b>2023 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша</b>	<b>(76,433)</b>	<b>(46,522)</b>	<b>(122,955)</b>
Кезеңдегі тозу	(48,871)	(2,175)	(51,046)
Шығу/есептен шығару	177	1,423	1,600
<b>2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша</b>	<b>(125,127)</b>	<b>(47,274)</b>	<b>(172,401)</b>
Кезеңдегі тозу	(56,866)	(4,463)	(61,329)
Шығу/есептен шығару	4,320	415	4,735
<b>2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша</b>	<b>(177,673)</b>	<b>(51,322)</b>	<b>(228,995)</b>
<i>Баланстық құн</i>			
<b>2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша</b>	<b>216,003</b>	<b>18,268</b>	<b>234,271</b>
<b>2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша</b>	<b>197,206</b>	<b>45,071</b>	<b>242,277</b>

2024 және 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Қордың негізгі құралдары оның міндеттемелерін қамтамасыз ету ретінде кепілге қойылмаған.

Жинақталған тозу әкімшілік шығыстар құрамында көрсетілген.

2024 жылғы 31 желтоқсанда толық амортизацияланған негізгі құралдардың бастапқы құны 33 812 мың теңгені құрайды (2023 жылы: 36 268 мың теңге).

## 7. Материалдық емес активтер

	Бағдарламалық қамтамасыз ету
<i>Бастапқы құны</i>	
2023 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша	77,084
Сатып алу	16,230
Шығу/есептен шығару	(10,978)
2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша	82,336
Сатып алу	14,500
Шығу/есептен шығару	(83)
2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша	96,753
<i>Жинақталған тозу</i>	
2023 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша	(31,693)
Кезеңдегі тозу	(14,786)
Шығу/есептен шығару	10,654
2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша	(35,825)
Кезеңдегі тозу	(15,764)
Шығу/есептен шығару	84
2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша	(51,505)
<i>Баланстық құн</i>	
2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша	46,511
2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша	45,248

## 8. Қорлар

2024 жылғы 31 желтоқсан және 2023 жылғы 31 желтоқсан жағдайы бойынша қорлар кеңсені ұстауға қажетті материалдарды қамтиды. Материалдарға жұмсалған шығыстар 2024 жылы 12 215 мың теңге (2023 жылы 18 169 мың теңге) сомасында әкімшілік шығыстар құрамында танылды.

## 9. Қысқа мерзімді дебиторлық берешек

Комиссиялық сыйақы бойынша 439 008 мың теңге сомасындағы берешек 2025 жылдың қаңтарында толық өтелді.

**10. Басқа ағымдағы активтер**

	2024 жылғы 31 желтоқсан	2023 жылғы 31 желтоқсан
Болашақ кезеңдердің шығыстары	33,678	13,961
Қысқа мерзімді берілген аванстар	9,726	-
Салықтар бойынша алдын ала төлем	136	6,759
	<b>43,540</b>	<b>20,720</b>

**11. Ақшалай қаражаттар және олардың баламалары**

тыс. тенге	2024 жылғы 31 желтоқсан	2023 жылғы 31 желтоқсан
Ағымдағы банк шоттарындағы ақша қаражаттары <i>кредиттік рейтингі BBB- (BB+)</i>	18,795	257,497
<b>Ақша қаражаттары және олардың баламаларының жиыны</b>	<b>18,795</b>	<b>257,497</b>

Кредиттік рейтингтер «Standard & Poor's» рейтинг агенттігінің стандарттарына немесе басқа халықаралық рейтинг агенттіктерінің ұқсас стандарттарына сәйкес ұсынылған.

Ақшалай қаражаттар және олардың баламалары мерзімі өткен емес. Ақша қаражаттары мен олардың баламаларының қалдықтары 1-ші кезеңдегі кредиттік тәуекел деңгейіне жатқызылған.

Қор ақша қаражаттары мен олардың баламаларының қалдықтарын күтілетін кредиттік шығындарға арналған бағалау резервін есепке алмай көрсетеді, себебі бұл ақшалай сомалардың баланстары халықаралық рейтинг агенттіктерінің тұрақты және оң рейтингтеріне ие Қазақстан Республикасының екінші деңгейлі банктерінде орналастырылған және мұндай бағалау резервінің сомасы елеусіз болып табылады.

2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Қор 10%-дан астам меншікті капиталға ие банктерге қаражат орналастырмаған (2023 жыл: «Қазақстан Халық Банкі» АҚ). Қордың кредиттік және валюталық тәуекелге ұшырау туралы ақпарат 22-ескертпеде ашып көрсетілген.

**12. Акционерлік капитал**

2024 жылғы 31 желтоқсан мен 2023 жылғы 31 желтоқсан жағдайы бойынша акционерлік капитал 1 000 теңге номиналды құны бар 45 950 жарияланған және толық төленген қарапайым акциялардан тұрды, жалпы сомасы 45 950 мың теңгені құрады.

Қорға артықшылықты акцияларды, туынды және конвертацияланатын бағалы қағаздарды шығару құқығы берілмеген. Қордың қарапайым акциялары бойынша дивидендтер есептелмейді және төленбейді. Қор коммерциялық емес ұйым болып табылады.

2024 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін Қаржылық есептілікке ескретпелер  
(барлық сома мың қазақстан теңгесімен)

13. Саудалық кредиторлық берешек

2024 және 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша саудалық кредиторлық берешек келесі түрде ұсынылған:

	2024 жылғы 31 желтоқсан	2023 жылғы 31 желтоқсан
Еңбекақы бойынша берешек	85,069	83,783
Комиссиялық сыйақы бойынша кредиторлық берешек (17-ескертпе)	14,793	10,454
Саудалық кредиторлық берешек	47	7,278
Басқа	8,136	781
	<b>108,045</b>	<b>102,296</b>

14. Салықтар және бюджетке басқа төлемдер бойынша міндеттемелер

2024 және 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша басқа салықтар және бюджетке төлемдер бойынша берешек келесі түрде ұсынылған:

	2024 жылғы 31 желтоқсан	2023 жылғы 31 желтоқсан
Зейнетақы жарналары бойынша міндеттемелер	53,787	42,288
Жеке табыс салығы	43,146	355
Әлеуметтік салық	36,407	656
Қосылған құн салығы	40,356	-
Әлеуметтік сақтандыру бойынша міндеттемелер	13,821	90
Төленуге жататын корпоративтік табыс салығы	13,490	-
	<b>201,007</b>	<b>43,389</b>

15. Басқа ағымдағы міндеттемелер

2024 және 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша басқа ағымдағы міндеттемелер келесі түрде ұсынылған:

	2024 жылғы 31 желтоқсан	2023 жылғы 31 желтоқсан
Пайдаланылмаған демалыстар бойынша резерв	60,577	45,478
Сыйақылар бойынша резерв	47,449	38,173
	<b>108,026</b>	<b>83,651</b>

**«Мемлекеттік әлеуметтік сақтандыру қоры» АҚ**  
**2024 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін Қаржылық есептілікке ескертпелер**  
*(барлық сома мың қазақстан теңгесімен)*

**15. Басқа ағымдағы міндеттемелер, жалғасы**

Демалыс бойынша резервтің өзгерістері:

	2024 жыл	2023 жыл
<b>Жыл басындағы жағдай бойынша</b>	<b>45,478</b>	<b>38,900</b>
Пайдалану	(161,358)	(122,911)
Есептеу	176,457	129,489
<b>Жыл соңындағы жағдай бойынша</b>	<b>60,577</b>	<b>45,478</b>

Сыйақылар бойынша резервтің өзгерістері:

	2024 год	2023 год
<b>Жыл басындағы жағдай бойынша</b>	<b>38,173</b>	<b>34,869</b>
Пайдалану	(40,276)	(38,089)
Есептеу	49,552	41,393
<b>Жыл соңындағы жағдай бойынша</b>	<b>47,449</b>	<b>38,173</b>

**16. Комиссиялық кірістер**

Комиссиялық сыйақы Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2023 жылғы 29 мамырдағы №186 бұйрығымен бекітілген «Мемлекеттік әлеуметтік сақтандыру қорының комиссиялық сыйақы алу қағидалары» негізінде алынады.

Комиссиялық сыйақыны есептеу үшін есептік айдағы әлеуметтік аударымдардың түскен сомасы, әлеуметтік аударымдарды уақтылы және (немесе) толық төлемегені үшін есептелген өсімпұл, сондай-ақ инвестициялық кіріс сомасы қолданылады.

2024 жылы Қор комиссиялық сыйақы есебінен 4 181 488 мың теңге (2023 жылы: 3 537 247 мың теңге) кіріс алды. 2024 жылы комиссиялық сыйақының орташа жылдық нақты мөлшерлемесі 0,63% құрады (2023 жылы: 0,58%).

**17. Комиссиялық шығыстар**

	2024 жыл	2023 жыл
ДЕПО шотын жүргізу бойынша «ЦДЦБ» АҚ қызметтері үшін шығыстарды өтеу	89,579	81,527
Бағалы қағаздарды сатып алғаны үшін және ҚР ҰБ автоматты РЕПО секторында сауда-саттыққа қатысқаны үшін «ҚҚБ» АҚ комиссиялық алымы	36,609	15,909
Ақшаны сенімгерлік басқару бойынша ҚР ҰБ-ның қызметтері	32,733	36,912
<b>Барлығы</b>	<b>158,921</b>	<b>134,348</b>

2024 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін Қаржылық есептілікке ескретпелер  
(барлық сома мың қазақстан теңгесімен)

18. Жалпы және әкімшілік шығындар

2024 және 2023 жылдардың 31 желтоқсанында аяқталған жылдар бойынша әкімшілік шығыстар келесі түрде ұсынылған:

	2024 жыл	2023 жыл
Еңбекақы	2,732,277	2,309,828
Еңбекақидан ұсталатын салықтар	319,914	251,664
Қысқа мерзімді жалдау қызметтері	308,960	250,229
Байланыс қызметтері	191,193	203,007
Демалыс бойынша резервтің өзгерісі	176,458	129,489
Негізгі құралдардың тозуы және материалдық емес активтердің амортизациясы	77,092	65,832
Электрондық құжат айналымы және ақпараттық қауіпсіздік қызметтері	42,063	36,501
Сыйақылар бойынша резервтің өзгерісі	34,485	41,393
Мүшелік жарналар	12,230	12,105
Материалдарды есептен шығару	12,215	18,169
Аудиторлық қызметтер	7,000	5,900
Директорлар кеңесінің сыйақысы	4,080	520
Басқа	52,619	66,371
	<b>3,970,586</b>	<b>3,391,008</b>

19. Табыс салығы бойынша шығын

	2024 жыл	2023 жыл
Ағымдағы корпоративтік табыс салығы бойынша шығыстар	17,947	-
Кейінге қалдырылған табыс салығы бойынша шығындар	(5,381)	3,003
<b>Табыс салығы бойынша жалпы шығыс</b>	<b>12,566</b>	<b>3,003</b>

2024 жылы корпоративтік табыс салығының мөлшерлемесі 20% құрады (2023 жылы: 20%). 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін табыс салығының тиімді мөлшерлемесін салыстыру:

	2024 жыл	2023 жыл
Салық салуға дейінгі пайда	56,206	13,558
Қолданылатын мөлшерлеме бойынша есептелген табыс салығы (20%)	11,241	2,712
Шегерімдерге жатқызылмайтын шығыстар	1,325	291
<b>Табыс салығы бойынша шығыс</b>	<b>12,566</b>	<b>3,003</b>

2024 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін Қаржылық есептілікке ескертпелер  
(барлық сома мың қазақстан теңгесімен)

## 19. Табыс салығы бойынша шығын, жалғасы

Кейінге қалдырылған салық активтері:

	2024 жыл	2023 жыл
Негізгі құралдар және материалдық емес активтер	(15,468)	(14,029)
Демалыстар мен сыйақылар бойынша есептелген резервтер	21,605	16,730
Салықтар және басқа міндетті төлемдер	7,281	131
Басқа есептелген шығыстар	4,359	3,300
Ауыстырылатын салықтық залал	-	6,264
<b>Таза кейінге қалдырылған таза салық активі</b>	<b>17,777</b>	<b>12,396</b>

Таза кейінге қалдырылған салық активінің қозғалысы келесі түрде болды:

	2024 жыл	2023 жыл
<b>Жыл басындағы таза кейінге қалдырылған салық активі</b>	<b>12,396</b>	<b>15,399</b>
Пайда мен шығынға жатқызылған	5,381	(3,003)
<b>Жыл соңындағы таза кейінге қалдырылған салық активі</b>	<b>17,777</b>	<b>12,396</b>

## 20. Байланысты тараптармен жасалған операциялар

Байланысты тараптарға Қазақстан Республикасының Үкіметі, ҚР Ұлттық Банкі бақылайтын ұйымдар мен ведомстволар, сондай-ақ Қордың негізгі басқарушы персоналы кіреді. Байланысты тараптармен жасалған мәмілелер Қазақстан Республикасының Үкіметі мен ҚР Ұлттық Банкі бекіткен тарифтер негізінде жүзеге асырылды.

Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкімен жасалған негізгі операциялар келесі түрде ұсынылған:

	2024 жыл	2023 жыл
Комиссиялық кірістер	4,181,488	3,537,247
Комиссиялық шығыстар	(158,921)	(134,348)
	<b>4,022,567</b>	<b>3,402,899</b>

Жоғарыда аталған операциялар нәтижесінде Қордың келесі сальдосы болды:

	2024 жылғы 31 желтоқсан	2023 жылғы 31 желтоқсан
Комиссиялық сыйақы бойынша кредиторлық берешек (13-ескертпе)	14,793	10,454

Негізгі басқарушы персоналға төленетін сыйақы туралы ақпарат келесі кестеде көрсетілген:

	2024 жылға	2023 жылға
Еңбекақы, сыйақылар және басқа кірістер	47,948	19,845
Пайдаланылмаған демалыс бойынша резерв	13,752	1,406
Сыйақы бойынша резерв	41,850	17,029
	<b>103,550</b>	<b>38,280</b>

2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша негізгі басқарушы қызметкерлер 4 адамды құрады (2023 жылғы 31 желтоқсанда – 1 адам).

## 21. Шарттық және шартты міндеттемелер

### Экономикалық жағдайлар

Қордың экономикалық қызметі Қазақстан Республикасының аумағында жүзеге асырылады. Қазақстан Республикасындағы экономикалық жағдайға әсер ететін заңнамалық және нормативтік құжаттар жиі өзгерістерге ұшырайды, осыған байланысты Қордың активтері мен операциялары саяси және экономикалық жағдайдың нашарлау қаупіне ұшырауы мүмкін. Қор басшылығы Қазақстан экономикасындағы өзгерістердің дәрежесін немесе ұзақтығын болжай алмайды және олардың Қордың қаржылық жағдайына ықтимал әсерін бағалай алмайды.

Экономикалық тұрақтылықтың болашағы үкімет тарапынан қабылданатын экономикалық шаралардың тиімділігіне, сондай-ақ құқықтық, бақылау және саяси жүйелердің дамуына байланысты, яғни Қордың бақылауынан тыс факторларға тәуелді.

Қор басшылығы қазіргі жағдайларда Қордың тұрақтылығын сақтау үшін барлық қажетті шараларды қабылдап жатыр деп сенеді.

### Салық салу

Қазақстан Республикасының салық заңнамасы мен тәжірибесі үнемі дамып келеді және әртүрлі түсіндірулер мен жиі өзгерістерге ұшырайды, олар кері күшке ие болуы мүмкін. Сонымен қатар, Қордың жекелеген операцияларын салық мақсатында салық органдары Қор басшылығының түсіндірмесінен өзгеше түсіндіруі мүмкін. Нәтижесінде, мұндай операциялар салық органдары тарапынан даулы болуы мүмкін, және Қорға қосымша салықтар, айыппұлдар мен өсімпұлдар салынуы мүмкін.

Салықтық тексерулер кері күші бар тәртіппен жүргізілуі мүмкін салықтық кезеңдер 3 жылды құрайды.

Қор басшылығы заңнама нормаларын дұрыс түсіндіргеніне және Қордың салық, валюта және кеден заңнамасы мәселелеріндегі ұстанымдарының негізді екеніне сенімді. Басшылықтың пікірінше, Қор қолданыстағы және ықтимал салықтық даулар бойынша елеулі шығындарға ұшырамайды.

### Сот процестері және талаптар

Қор өзінің күнделікті қызметін жүзеге асыру барысында әртүрлі сот процестері мен талаптардың объектісі болуы мүмкін. Басшылықтың пікірінше, осындай процестер немесе талаптар бойынша туындауы мүмкін түпкілікті міндеттемелер Қордың қазіргі қаржылық жағдайына немесе болашақтағы қызметінің нәтижелеріне елеулі әсер етпейді.

## 22. Тәуекелдерді басқару мақсаттары мен саясаты

Қордың тәуекелдерді басқару саясаты Қорға әсер ететін тәуекелдерді анықтауға, талдауға және басқаруға бағытталған. Қор басшылығы тәуекелдерді төмендету шараларын бақылау және іске асыру үшін жауап береді.

### Нарықтық тәуекел

Нарықтық тәуекел – бұл қаржылық құралдың әділ құны немесе болашақ ақша ағындарының нарықтық бағалардың өзгеруіне байланысты ауытқу қаупі. Нарықтық тәуекел үш түрге бөлінеді: валюта тәуекелі, пайыздық мөлшерлеме тәуекелі және басқа бағалық тәуекелдер. Қор нарықтық тәуекелді нарықтық жағдайлардың қолайсыз өзгерістерінен туындауы мүмкін ықтимал шығындарды мерзімді бағалау арқылы басқарады.

### Пайыздық тәуекел

Пайыздық тәуекел – бұл қаржылық құралдың әділ құны немесе болашақ ақша ағындарының нарықтық пайыздық мөлшерлемелердің өзгеруіне байланысты ауытқу қаупі.

2024 жылғы 31 желтоқсан және 2023 жылғы 31 желтоқсан жағдайы бойынша Қордың пайыздық міндеттемелері жоқ. Осыған байланысты, Қор басшылығы пайыздық мөлшерлеменің өзгеруіне байланысты тәуекелдер туындамайды деп есептейді.

### Валюта тәуекелі

Валюта тәуекелі – бұл валюта айырбас бағамдарының өзгеруіне байланысты қаржылық құралдың құнының өзгеруі қаупі. Қордың операциялары негізінен Қазақстан Республикасының аумағында жүзеге асырылады. Есептік кезеңнің соңында Қордың шетел валютасында көрсетілген активтері/міндеттемелері жоқ.

**22. Тәуекелдерді басқару мақсаттары мен саясаты, жалғасы**

**Кредиттік тәуекел**

Кредиттік тәуекел – бұл контрагенттердің қаржылық құрал немесе клиенттік келісімшарт бойынша өз міндеттемелерін орындамауына байланысты Қордың қаржылық шығындарға ұшырау қаупі. Қор операциялық қызметіне байланысты кредиттік тәуекелге ұшырайды (ең алдымен, ақша қаражаттары, олардың баламалары және дебиторлық берешек бойынша). Қордың кредиттік тәуекелінің ең жоғары мөлшері нақты активтерге тән жеке тәуекелдерге және жалпы нарықтық тәуекелдерге байланысты өзгеруі мүмкін.

2024 жылғы 31 желтоқсан және 2023 жылғы 31 желтоқсан жағдайы бойынша ақша қаражаттары, олардың баламалары және дебиторлық берешек бойынша ең жоғары кредиттік тәуекел осы активтердің баланстық құнына тең.

2024 жылғы 31 желтоқсан жағдайы бойынша ақша қаражаттары мен олардың баламалары «Қазақстан Халық Банкі» АҚ-дағы шоттарда орналастырылған, ол «ВВВ- Тұрақты» (2023 жылғы 31 желтоқсанда: «ВВ+ Тұрақты») рейтингін иеленген (Standard & Poor's рейтинг агенттігі бойынша). 2024 жылғы 31 желтоқсан жағдайы бойынша Қордың дебиторлық берешегі несие рейтингі жоқ ұйымнан тұрады.

2024 жылғы 31 желтоқсан және 2023 жылғы 31 желтоқсан жағдайы бойынша Қордың барлық қаржылық активтері мерзімі өткен емес және 1-кезеңдегі кредиттік тәуекел деңгейіне жатқызылған.

**Өтімділік тәуекелі**

Қор өзінің қаржылық міндеттемелері бойынша өтімділік тәуекеліне ұшырайды. Бұл тәуекел ақша қаражаттарының жеткілікті деңгейін ұстап тұру арқылы бақыланады. Қор басшылығы қолда бар ақша қаражаттарының қалдықтары қаржылық міндеттемелерді орындау үшін жеткілікті болады деп есептейді. Қордың барлық міндеттемелері ағымдағы болып табылады және 30 күн ішінде өтелуге жатады.

**Ақша қаражаттарының қозғалысына байланысты тәуекел**

Ақша қаражаттарының қозғалысына байланысты тәуекел – бұл қаржылық құралмен байланысты болашақ ақша ағындарының мөлшерінің өзгеру қаупі. Қор бұл тәуекелді тұрақты бюджеттеу және ақша қаражаттарының қозғалысын талдау арқылы басқарады.

**23. Әділ құн**

Ағымдағы қаржылық активтер мен міндеттемелердің баланстық құны олардың әділ құнына жақын, себебі бұл қаржылық құралдардың мерзімі қысқа мерзімді сипатқа ие.

**24. Капиталды басқару**

Қордың капиталына Жарғылық капитал және бөлінбеген пайда кіреді. Қордың капиталды басқарудағы басты мақсаты – үздіксіз қызмет ету қағидасын қамтамасыз ету. Қор капиталдың жеткілікті деңгейін қамтамасыз ету үшін жылдық бюджеттерді әзірлейді және бақылайды.

**25. Есептік күннен кейінгі оқиғалар**

Есептік кезең аяқталғаннан кейін және осы қаржылық есептілікті бекіту күніне дейін Қор қызметінде түзетулер енгізуді немесе осы қаржылық есептіліктің ескертпелерінде ашып көрсетуді талап ететін қандай да бір маңызды оқиғалар болған жоқ.